

Pravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Notranja kriza na Madžarskem

Madžarske stranke se živahno pripravljajo na jesensko parlamentarno zasedanje in vsi znaki kažejo, da so na vidiku dokaj ostre borbe. Vlada je v poletju parlament z neko nervozno naglico poslala na počitnice, ne da bi se bila mogla situacija, ustvarjena z volitvami, povsem izjasniti. Diktatorska gesta, s katero se je Gömbös po svoji volitvi zmagi uvedel, je preprečila vse grupe opozicije, da nimajo z njegove strani pričakovati nobenega priznanaanja, pa tudi nobene izpolnitve predvolilnih obljub. Ne le, da je bila obljubljena volilna reформа, ki naj bi prinesla tajno glasovanje, pokopana, pokazalo se je celo, da so na vidiku načrti, ki bi pomenili konec še one borne demokracije, kar je na Madžarskem danes še imajo.

Opozicijske stranke so v taki situaciji napovedale Gömbösu ostro borbo. Ker pa nobena izmed njih v parlamentu ne razpolaga s količajo odločilnim številom mandatov, je bila izdana parola združene opozicijske fronte. Najagilnejši in tudi najglasnejši voditelj opozicijskega tabora, znani Tibor Eckhart, se je postavil na čelo, veljalo pa je še pridobiti grofa Bethlena, katerega je njegov prejšnji politični prijatelj Gömbös potisnil v politično osamljenost.

Bethlen je brez dvoma še vedno ena najmočnejših političnih osebnosti povojne Madžarske, povrh pa uživa simpatije feudalne aristokracije. Kakor se zatrjuje, tudi pri državnem upravitelju Horthyju kljub Gömbösovemu prizadevanju še ni padel v nemilost. Vsekakor bi bil Bethlen za enotno akcijo opozicije velika pridobitev. Zato se je smatralo njegovo osebno srečanje z Eckhartom, ki se je tolažilo kot sprava, za velepomemben dogodek. Eckhart je bil namreč v času, ko je bil še Gömbösov zaveznik, v borbi proti Bethlenu razvil največjo brezobzirnost, ki je vodila do doživetja nepopravljivega preloma. Sedaj po spravi se je pričakovalo, da ne bo več ovire za skupen nastop.

Bethlen pa je opozicijo kmalu razočaral z izjavo, da so med njim in Eckhartom pač likvidirana osebna nasprotja, da pa ni prevzel nobenih političnih obveznosti, kar je značilo toliko, kakor odpoved pričakovanega sodelovanja. Izjava je na opozicijske stranke delovala porazno in posledje so medsebojna nasprotja dobivala še določnejši izraz. Kmalu se je namreč pokazalo, da posamezne skupine razen volilne reforme in odpora proti Gömbösu nimajo nobene skupne programne točke. Zato so namreč, da bi se zblíževale, šle le še bolj vsake sebi.

Vse to je bilo na prvi pogled voda na Gömbösov mlin. Vlada je med tem sestavila reformni in delovni program, s čigar izvedbo bi se imelo pričeti v jeseni. Smela je računati v parlamentu na svojo zanesljivo večino in na nenotnost nasprotnikov. Poleg tega so se pojavile še govorice o pripravljajočem se zblíženju Gömbösa in Bethlena. Slednji se je namreč še bolj oddaljil od opozicije in se je v svojih javnih izjavah začel skrbno ogibati vsake kritike režimske politike.

Izgleda pa, da se v Bethlenu ni motila samo opozicija, marveč tudi vlada. Nenadoma so se namreč pojavile za njo nepričakovane težave. Ko je Gömbös pripravil ukaz, s katerim bi zasedel nekaj važnih mest s svojimi ljudmi, je upravitelj Horthy odredil svoj podpis. Hkratu se je pokazalo, da edinstvo vladnega tabora vendar ni tako trdna in preizkušena, kakor se je zdelo po volitvah. Gömbösi načrti so postali predmet neprijazne kritike, poudarjati se je začela potreba, da se ohrani neokrnjena ustava, proti očitni Gömbösi težnji po avtoritarnem režimu. Napovedana agrarna reforma je zanesla nemir v podeželje, veleagrarni interesi so izražili ugoden trenutek in na enkrat se je znašel Gömbös med nasprotniki. Ki jih gotovo ni pričakoval. Danes se na Madžarskem javno govori, da je Gömbösov položaj oman in da je zopet Bethlen mož bodočnosti. Zatrjuje se, da je za tako spremembo pridobil tudi že Horthy in da je kriza vlade le še vprašanje časa.

Pri tem iterajo vlogo tudi vprašanja zunanje politike. Gömbös namreč očita, da se je preveč angažiral za berlinsko politiko, ki ima v madžarskih krogih vplivne nasprotnike. Bethlenova vlada naj bi prinesla preokret nazaj v italijansko smer, kar bi bilo sedaj tem lažje in tem bolj koristno, ker se je Italija med tem pobotala s Francijo in bi se zaradi tega dosegli tudi boljši odnosi med Francijo in Madžarsko.

S tega zunanje-političnega vidika je razvoj madžarske notranje krize zanimiv in važen tudi za druge, zlasti za podunavske države.

PRED ODLOČITVIJO V ŽENEVI

Danes se bo sestal svet Društva narodov, da sklepa na podlagi poročila odbora petih o nadaljnjem postopanju v italijansko-abetesinskem sporu

Samo finančne in gospodarske sankcije

Pariz, 25. septembra. d. »L' Oeuvre« priča, da bo svet Društva narodov sklenil resolucijo, v kateri bo grajal postopanje Italije ter ugotovil, da je Abesinija sprejela predloge odbora petih. Sklepe o sankcijah bi svet Društva narodov sprejel šele po pričetku sovražnosti z italijanske strani približno okoli 5. oktobra. V istem smislu piše tudi ženevski dopisnik »Echa de Paris«, ki pristavlja, da bi bile sankcije sveta Društva narodov zgolj finančne in gospodarske značaja. Glede vojaških sankcij doslej tudi angleška vlada še ni ničesar sklenila.

Pogajanja izven DN nemogoča

London, 25. septembra. AA. »Daily Telegraph« piše, da je že o priliki pomembne seje britanske vlade 22. avgusta v Londonu vladala velika skrb zastran za držanja Francije v sporu med Italijo in Abesinijo. Te skrbi sedaj ni več, ker se je doseglo popolno soglasje med Veliko Britanijo in Francijo o sodelovanju za brambo načel pakta DN. Velika Britanija bo mogla računati ne samo s sodelovanjem Francije, temveč tudi na pomoč francoskih prijateljev. Britanska vlada ne bo zamudila nobene priložnosti, ki bi se ji ponudila za mirno likvidacijo italijansko-abetesinskega spora, toda o kakšni ponovitvi

konference treh velesil in o kakršnih pogajanjih izven Društva narodov za sedaj ne more biti govora. Iz tega, da se britanski vladi ni zdelo potrebno skakati parlamenta za kakšen bolj zgodnji rok, pa sklepa list, da ni pričakovati sovražnosti pred 29. oktobrom, t.j. pred dnem, ko se bo angleški parlament zopet redno sestel.

Angleški odgovor Franciji

Pariz, 25. septembra. n. Francoska vlada je prejela odgovor angleške vlade na svojo noto, v kateri jo je vprašala, kakšno stališče bo zavzela glede na pakt Društva narodov v primeru katerega evropskega zapletljaja. Politični krogi zatrjujejo, da je odgovor pozitivne, namreč, da angleška vlada sprejme eventualne francoske predloge.

Posvetovanje Male antante in Balkanske zveze

Ženeva, 25. septembra. w. Rumunski zunanji minister Titulescu je povabil danes zastopnike Male antante in Balkanske zveze na skupno posvetovanje, ki so se ga razen Titulescu udeležili grški zunanji minister Maksimos, turški zunanji minister Tevfik Ruždiz Aras in jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Purić. Državniki in diplomati Male antante in Balkanske zveze so proučili vsa vprašanja, ki se trenutno obravnavajo pred svetom in v skupščini Društva narodov. Tem vprašanjem in nadaljnjemu razvoju dogodkov bodo tudi odslej posvetili vso pozornost.

Zakaj odklanja Italija ženevske predloge

Abesinija kot barbarska država ne bi mogla izpolniti prevzetih obveznosti

Ženeva, 25. septembra. AA. Poleg že objavljenih so italijanski ugovori proti predlogom petih še naslednji:

Abesinso vprašanje je mogoče rešiti samo, če se abesinska država tako preuredi, da ne bo mogla škoditi svojim sosedom. Njeno upravo je treba reformirati na višjo stopnjo. Narode, ki žive v mejah Abesinije, je treba osvoboditi abesinske tiranije.

Predlogi odbora petih se omejujejo na abesinsko državo, kakršna je sedaj in ji nudijo pomoč v rešnici pa gre za državo z barbarskimi razmerami, ki v nobenem primeru ne ustreza pojmu moderne države. Društvo narodov ne bi moglo dvigniti kulturne stopnje Abesinije, pakta Društva narodov pa ni mogoče uporabiti za Abesinijo, ker ne računa z državo, ki ne more in ki ni vredna, da sodeluje z Društvom narodov.

Zastopnik Italije v Društvu narodov je že 4. septembra izjavil, da abesinskega vprašanja ni mogoče rešiti v okviru DN. Rešitvi pa bi se bil odbor petih približal, če bi bil v duhu načel Društva narodov sprejel možnost mandata. Odbor petih ni tega sprejel, pač pa predlagal pomoč Abesiniji, ki tej težnji ne bi konistila. Odbor petih predlaga organizacijo policije in orožništva v Abesiniji s pomočjo tujih strokovnjakov, še sedaj pa je v Abesiniji malone preveč takih strokovnjakov, ki skušajo modernizirati abesinsko vojsko. S tem postaja Abesinija čimdalje večja nevarnost za njene sosedje, zlasti za Italijo.

Predlog odbora petih gre molče mimo vprašanja obrambe italijanskih kolonij in italijanskih poslanstev v Afriki. Ti predlogi ne upoštevajo posebnega položaja Italije v Abesiniji.

Na drugi strani govore o nekaterih teritorialnih odstopih na obali Somalije. Jasno je, da so s tem vnovič načeti prejšnji predlogi glede abesinskega izhoda na morje. Italijanska vlada odločno odklanja ta predlog in takšne rešitve, ki ustvarjajo nove ne-

varnosti. Italija je svoj čas odklonila abesinski predlog o zamenjavi pokrajine Ogaden za izhod Abesinije na morje v italijansko Eritrejo, ker nasprotuje Italija popolnoma pravilno vsakemu izhodu Abesinije na morje čez tuje kolonije.

Italija sprejema gospodarske predloge glede Abesinije na znanje, smatra pa, da

Italijanski vojni načrt

Na severu ne bo napada na celi fronti, ofenziva z južne strani pa je zamišljena v širini 200 km

Addis Abeba, 25. septembra. d. Kakor se je zvedelo, je abesinska vlada prišla v last dokumentov in informacij, ki pojasnijo, jejo nekatere podrobnosti nameravanega italijanskega vojaškega pohoda. Načrt za italijansko ofenzivo ne določa, kakor so doslej domnevali, frontalni napad na široki črti s severa. Italijani nameravajo sicer zavzeti Addo, ne bodo pa poizkušali prodirati od tu dalje proti Addis Abebi. Dokumenti kaže navedajo, da nameravajo Italijani izvesti pohod v smeri iz Asaba ob obali francoske Somalije proti železnici Djibuti—Addis Abeba in proti Hararju. Istočasno bi se pričel z južne strani na ogadenski fronti pohod štirih kolon, ki bi se sestale pri Hararju. Ofenziva z juga je zamišljena v širini 200 km. Iz Asaba in z juga prodirajoče italijanske sile bi obstojale v glavnem iz motoriziranih čet, lahkih tankov, oklopnih vozov, motoriziranih oddelkov s strojnimi, lahkega topništva in letal.

Italijanska južna vojska bi mogla napredovati vsak dan približno 40 km. Italijanska letala bi obmetavala vasi in žitna polja z zažigalnimi bombami, da bi uničila žetev, kar hočejo na ta način prisiliti posamezna plemena z lakoto, da bi se podvrgla. Obe vojski bi se združili pri Hararju ali ob železnici Djibuti—Addis Abeba, ob kateri bi prodirali dalje proti abesinskemu mestu. Merodajni abesinski krogi so v sibirah, kar njima Abesinija na razpolago topov za obrambo proti tankom, kakor tudi ne drugega učinkovitega orožja proti mehaniziranim italijanskim bojnim enotam. Na vsakih 30 ali 40 km bi Italijani zgradili močne utrdbe, ki bi bile med seboj v zvezi po radiu, z letali in oklopnimi vozovi, opremljenimi z brezžičnimi postajami.

Abesinci se bodo bržkone postavili v bran ob reki Avašu, ki so jo označili belgijski vojaški svetovalci neguša kot Mussolinijev Rubikon.

V Abesiniji razsaja epidemija malarije

Pričetek sovražnosti se ne pričakuje pred mesecem dni, ko bo nastopilo stalno lepo vreme

Addis Abeba, 25. septembra. č. v. vzhod. ni Abesiniji se je pojavila naravnost strašna malariska epidemija, ki se je razširila že na vso ogadensko deželo. Epidemija je v zvezi z deževnim vremenom. Pravi, da ima italijanska vojska z malarijo hude težave. Malaria bo ponehala šele ob koncu meseca oktobra, ko nastopi stalno lepo vreme. Zato tudi ni pričakovati vojaških operacij pred potekom ene ga meseca.

Med tem že prihajajo v Abesinijo prve jate ptic selik, ki napovedujejo konec deževne dobe. Deževje popušta tudi že v severnih delih Abesinije, kjer pa je zemlja tako razmočena, da bo hudo ovirala prodiranje tankov in artiljerije, ki bodo vsekakor igrali odločilno vlogo pri italijanskem pohodu v Abesinijo.

Iz bližine abesinske vlade se je zvedelo, da so cesarju predlagali, naj sprejme italijanski mandat nad Abesinijo, da bi se tako mirno likvidiral sedanji spor. Cesarjevi svetovalci pa so ta predlog odločno zavrnili, češ, da je abesinski narod tisoč

let branil svojo samostojnost in sedaj ni razloga, da bi se pokoril in svobodno sprejel italijanski mandat.

Iz Addis Abebe so odposlali te dni velike oddelke vojaštva na severovzhodno mejo, odkoder se pričakuje napad italijanske vojske.

Abesinija zahteva preiskovalno komisijo

Addis Abeba, 25. septembra. w. Abesinska vlada je zaprosila Društvo narodov, naj nemudoma po značni poti pošlje v Abesinijo mednarodno komisijo, ki naj bi ugotovila, ali res pripravlja Abesinija ofenzivne ukrepe in pozneje tudi, kdo bo začel sovražnosti.

Osvoboditev sužnjev v Abesiniji

Addis Abeba, 25. septembra. č. Cesar Haile Selasie je odredil sestavo edikta, po katerem bodo osvobojeni vsi sužnji, kolikor jih je še v Abesiniji. Edikt bo baje izdan že v bližnjih dneh.

7 odst. znižanje doklad samoupravnih uslužbencev

Naredba stopi v veljavo 1. oktobra — Honorarji in nagrade se znižajo za 20%

Beograd, 25. septembra. p. Minister za notranje zadeve g. dr. Anton Korošec je izdal naslednjo naredbo o 7% znižanju doklad banovinskih in občinskih uslužbencev:

Na osnovi člena 10. uredb o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev z dne 17. septembra odredjam: Draginskih doklade občinskih uslužbencev in vpokojencem ter prejemki banovinskih in občinskih uradnih pripravnikov se znižajo v skladu s členom 5 in 7 omenjene uredbe, v kolikor sedanje draginske doklade, odnosno pripravniški prejemki niso manjši od prejemkov po omenjenih členih. Banovinskim in občinskim kontraktualnim uradnikom, honorarnim uslužbencem in dnevniciarjem se znižajo mesečne bruto-nagrade v skladu s

členom 8 omenjene uredbe, tako da bodo v skladu tudi z odstavkom 2 in 3 tega člena.

Posebne doklade v denarju, stalni honorarji in nagrade, kakor tantijeme, ki jih na kakršnikoli osnovi izplačujejo banovine in občine svojim uslužbencem ali zaposlenim državnim banovinskim ali občinskim vpokojencem poleg njihovih rednih prejemkov, se znižajo za 20 odstotkov v skladu s členom 9 omenjene uredbe.

Vse gornje se nanaša tako na banovine kakor na mestne in ostale občine. Znižanje prejemkov se ima pričeti s 1. oktobrom. Mestne in kmečke občine imajo same izdati nadaljnje navedbe o izvršitvi te navedbe, kolikor je to potrebno.

Finančni problemi naših mestnih občin

Temeljita studija sociologa Vidakovića — Kako se — azne naloge komunalne politike odražajo v mestnih proračunih

Te dni je izšla v Beogradu knj. 27. zvezek »Biblioteke gradsko poglavstvo grada Beograda« študija Slobodana Z. Vidakovića »Komunalne finansije naših gradov«. Pisec je priznan sociolog. V svojih spisih se bavi zlasti z vprašanji komunalne politike, ki jo v navedeni knjižici označuje takole: »... sodobno umevanje komunalne politike predstavlja mestno obdino kot samoupravno institucijo, ki je rezultanta vseh živih gospodarsko-doloških sil v krajevni skupnosti in je zato predvsem dolžna izvrševati svoje socialne dolžnosti.«

Vidakovićevo pojmovanje mestne občine se znatno razlikuje od pojmovanja, ki prevladuje pri nas in ki vidi v samoupravi občini samo panogo javne uprave. Njegov sp. je predvsem razčlenba dohodkov in izdatkov naših mestnih občin. Šest tabel vsebuje zanimivo statistično gradivo, ki je tu prvič zbrano in obdelano z enotnega vidika. To daje Vidakovićevo knjižico poseben pomen, najsi je sicer sporno njegovo ideološko gledanje na družbeno funkcijo občine in njeni kakorkoli sodimo o njegovih predlogih glede finančne politike mestnih samouprav.

Pisec uvodoma poudarja, da je zakon o mestnih občinah oživil prevelik in preveč birokratiziran, finančno varuštvo nadzornih oblasti nad komunalnimi financami mestnih občin. Od tod stremeljenje po podrobnejšem šematiziranju občinskih financ, odtod nevedne pojavi, da nadzorna oblast kar na slepo roko znižuje ali črta posamezne proračunske postavke in kar v enem mestu dopušča, to v drugem neizprosno kasira. Potreben bi bil poseben zakon o samoupravnih financah, ki bi zajamčil finančno samoupravo mestnih občin, obenem pa jim nalozil dolžnost, da izvajajo širok komunalni socialni in kulturni program, za katerega morajo same najti pravično odmerjena finančna sredstva.

V razčlenbi izdatkov naših mest Vidaković pred vsem ugotavlja, da gre okrog 27% celotnih izdatkov mestnih občin za osebne izdatke. Od 339,613,782 Din porabi beogradska mestna občina za osebo 101,716,696 Din (Ljubljana od 95,036,694 Din 17,688,657). Čeprav je absolutna večina mestnih službenih slaboplačana. Najnižji procent osebnih izdatkov izkazuje mesto dravske banovine (16,07% vseh izdatkov). Če pristojemo osebnim izdatkom še postavko za administracijo (pisarne) ter za osebno in imovinsko varnost, vidimo, da trošijo naše mestne občine za vzdrževanje občinskih uprav in za agende, ki so bolj policijske kakor občinske, 36% do 54% vseh svojih izdatkov.

Iz Vidakovičevih podatkov je videti, da večina mestnih občin v Jugoslaviji sorazmerno malo troši za prosvetne namene (Beograd 9,788,771 Din, Zagreb 6,502,075, Ljubljana 1,452,218). Nekaterje naše mestne občine dajejo nad 40% svojih dohodkov za anuitete, odplačila in obresti svojih, večidel kratkoročnih posojil. Mesta v naši banovini potrošijo v ta namen 16,96%. Vidaković sodi, da so mestne občine v Jugoslaviji vzlele temu sorazmerno malo zadolženosti; bremena so narasla zaradi tega, ker so mnoge občine najele posojila na napacnem načelu, da mora vse investicije plačati že generacija, ki jih je izvedla. Socialno pravična so po Vidako-

viču samo dolgoročna posojila. Pisec nadalje ugotavlja na primerjavi izdatkov naših mestnih občin nazadovanje investicijskega stavbeno-urbanističnega delovanja, pri razčlenbi izdatkov za zdravstvo pa sklepa, da gre 80% teh vsot za kurativno, namesto za preventivno medicino.

Posebno zanimiv je pregled izdatkov mestnih občin za socialno skrbstvo vseh vrst. Medtem ko angleška mesta trošijo za socialno skrbstvo 28,6%, češkoslovaška mesta 14%, Sofija 10%, so mesta Jugoslavije izdala l. 1933 samo 3,71% svojih celotnih izdatkov ali vsoto 47,112,466 Din. Socialni funkciji mest se najbolj približujejo še slovenska mesta, ki trošijo v socialne namene 7,43% najmanj pa Beograd, ki je izdal samo 1,73%. Slednje je tem značilnejše, ker je Beograd po Vidakovičevih statističnih podatkih po ogromni večini mesto malega, gospodarsko šibkega človeka.

Naprednejše pojmovanje nalog mestnih občin ugotavlja pisec pri slovenskih mestih tudi v izdatkih za kulturno propagando mesta in za turizem (5,02% vseh izdatkov, medtem mesta Primorske banovine potrošijo v ta namen zgolj 1,23%).

Svoj razčlenbo izdatkov mestnih občin Jugoslavije sklepa Vidaković s programatičnim odstavkom: »Od komunalno-socialne akcije mestnih občin pričakujemo in sicer vsak dan z večjo pravico, da bo omilila strahote bednega življenja delovnega meščanstva in da bo z vrsto ukrepov javne intervencije izboljšala življenje velikih ljudskih množic in sicer glede zdravja, stanovanja, prehrane, otroške zaštite, zatiranja tuberkuloze in ostalih bolezni. Skratka: da bo delovnim in koristnim elementom mestnega življenja boljše, pravičnejše in znošnejše življenje.«

V drugem delu svoje knjige Vidaković prav tako podrobno in kritično razčlenja dohodke mestnih občin in kaže njihove pomankljivosti z vidika socialne t. j. delovni večini prebivalstva koristne komunalne politike. Omejuje se na Beograd in devet banovinskih mest in ugotavlja, da produktivne oblike občinskih dohodkov opazno padajo in da se fiskalna bremena, ki so od dne do dne večja, nalagajo predvsem gospodarsko šibkim slojem. Značilen primer nujno ravno trošarstva, ki je po Vidakoviću »po svojem bistvu socialno nepravilna, etično nemoralna, fiskalno nezgodna, administrativno okorna in draga ter gospodarsko stegnacijska.« Kakor prvi del Vidakovičeve študije, je tudi ta podprt z obilnim statističnim gradivom in popolnjen s celo vrsto predlogov, kako naj bi se razširila mreža mestnih dohodkov, če da bi trpel gospodarsko šibki sloj. Ti predlogi so kajpak v marsičem sporni, vendar pa vredni široke diskusije, ki naj bi jo vzbudil ves Vidakovičev spis.

V današnji dobi čakajo mestne občine čedalje večje naloge, ki so ponekod predvsem preventivne, da namreč zabranijo mnogo večje zlo in kanalizirajo nezadovoljstvo množic, z druge strani pa so konstruktivne, ker postavljajo sožitje ljudi na nove, trdnjše osnove. Presojanje socialnega poslanstva mestnih občin je seveda zadeva ideologije, vendar je doba takšna, da zahteva na tem področju jasno in nujno odločitev.

Izpremembe v vojski

Beograd, 25. septembra. p. Imenovani so za pomočnika komandanta jadranske divizijske oblasti pešadijski brigadni general Svetozar Hadžić, doslej komandant pešadijske divizijske oblasti; za vršilca dolžnosti komandanta pešadijske divizijske oblasti pešadijski polkovnik Milutin Milenković, doslej predsednik stalne izpitne komisije za čin podporočnika; za komandanta artilerije v štabu II. armijske oblasti artilerijski brigadni general Antonije Pečić, doslej komandant artilerije dravske divizijske oblasti; za vršilca dolžnosti komandanta artilerije dravske divizijske oblasti artilerijski polkovnik Milivoje Popadić, doslej komandant artilerijske podoficirske šole; za vršilca dolžnosti pomočnika 4. pešadijskega polka pešadijski podpolkovnik Dragoljub Stojanović, doslej v službi pri komandi celjskega vojnega okrožja; za vršilca pomočnika komandanta 40. pešadijskega polka podpolkovnik Mihajlo Bakić, doslej v službi pri komandi ljubljanskega vojnega okrožja; za vršilca pomočnika komandanta ljubljanskega vojnega okrožja pešadijski podpolkovnik Anton Pogačnik, doslej v službi pri vojni delegaciji na direkciji državnih železnice v Ljubljani; za vršilca dolžnosti pomočnika komandanta celjskega vojnega okrožja pešadijski podpolkovnik Ljudevit Janiček, doslej pomočnik komandanta somborskega vojnega okrožja; za vršilca dolžnosti referenta veterine v štabu V. armije veterinarski podpolkovnik Ljudevit Blažnik, doslej referent za veterinarstvo v štabu dravske divizijske oblasti.

Prepoved privatnega dela za obrtnike in javni službi

Beograd, 25. septembra. p. Minister za trgovino je izdal uredbu s katero se najstrožje prepoveduje privatno obrtniško delo obrtniškega mojstrstva, ki so v državni ali samoupravni službi.

Iz sodne službe

Beograd, 25. septembra. p. Ekonomski ministrski kaznišnice Albert Zavodnik je napredoval v 6. položajno skupino. Na lastno prošnjo je premeščen sodni pristav Alojzij Zolotar s prejšnjega sodišča na Brdu k okrožnemu sodišču v Ljubljani.

Letalska nesreča na morju

Gibraltar, 25. septembra. AA. Blizu Malage je treščilo v morje veliko letalo in izginilo v valovih, še preden so mu mogli priti na pomoč.

Balkanski kongres za zaščito dece

Beograd, 25. septembra. AA. Od 20. do 24. oktobra bo v Atenah pod pokroviteljstvom mednarodne unije za pomoč deci v Zenevi prvi balkanski kongres za otroško zaščito. Njegov namen je pokazati rezultate dela in pridobljene izkušnje na polju otroške zaštite v balkanskih državah, da se doženejo možnosti mednarodnega sodelovanja v tem pogledu. Na kongresu bodo zastopane Albanija, Bolgarija, Grčija, Rumunija, Turčija in Jugoslavija. Razpravljali bodo o zaščiti zdrave in normalne dece, o zdravstveni zaščiti otrok, ter o zaščiti otrok in mladine pri delu.

Program je unija za zaščito otrok razposlala obenem s formularjem, prijavnico in navodili. Kdor se želi udeležiti kongresa, naj prijavo čimprej vrne glavnemu odboru jugoslovenske unije za zaščito dece, Beograd, Simina ulica 19. Prijavni rok je do 1. oktobra. Vožnja iz Beograda v Atene v III. razredu brzega vlaka bo veljala okoli 530, v II. razredu pa 800 Din. Stanovanje in prehrana v Atenah bosta veljala okoli 100 Din na dan. Vsak udeleženec mora imeti svoj potni list. Vizuma za Grčijo udeleženci kongresa z legitimacijo ne plačajo.

Najmočnejša francoska križarka

Pariz, 25. septembra. AA. Novo moderno francosko križarko »Dunkerque« bodo spustili v morje v Brestu 2. oktobra. To bo najbolje opremljena vojna ladja francoske vojne mornarice. Imela bo 26.500 ton. Oklopi na bokih in oklopi na palubi, ki naj varujejo ladjo pred topovi in napadi iz zraka, so nenavadno močni. Ladja je razdeljena na posamezne celice, med katerimi ni prehodov. Ladje ni mogoče torpedirati. Križarka bo zelo močno oborožena. Imela bo v obeh stolpih po štiri topove po 330 mm in 16 topov po 130 mm. Spretni del bo zgrajen kasneje. Ladje ne bodo spustili v morje na doseganji način. Občinstvo, ki bo prisostvovalo kretu, ne bo videlo običajnega prizora, ko se ladja navadno spušča počasi, nato pa zdrvi čim dalje hitreje v morje. Ladja je namreč tako ogromna, da so jo morali inženjerji graditi v umetnem bazenu. Tu bodo dvignili vodno gladino in na ta način ladjo peljali v morje. Posebni vlačilci bodo prepeljali trup ladje v določen kraj, kjer bo do ladjo dogradili.

Beležke

O nalogah sedanje vlade

razpravlja »Zajednica«, zagrebško glasilo Radikalne zajednice, in pravi, da je »prva in največja naloga Stojadinovićeve vlade, da povrne ljudstvu vero v oblast in zakon, zlasti pa vero v enakopravnost pred zakonom.« List pravi, da se je to vladi že v veliki meri posrečilo in da je bilo »malo vlad, ki bi znale tako brzo in pravično izvršiti teko nalogo.«

Vlada g. dr. Stojadinovića, nadaljuje list, »je pokazala, da bi ti princip tudi izvedla do zadnje konsekvence. Enake pravice bo imelo ljudstvo v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni, Dalmaciji, Srbiji, Crni gori in Vojvodini, enake pravice, ali tudi enake dolžnosti. In ko bo to izvedeno do zadnjih potankosti, ne bo pri nes več važnega marsikaj kar je danes še važno. Marsikatero malenkostno vprašanje se bo likvidiralo samo po sebi toda sedaj je treba imeti zaupanje v vlado in jo pustiti na miru, da uveljavlja potrebne zakone za izvajanje svoje politike, a ne sejaht med ljudstvo neumnosti o nekih tajnih sporazumih dr. Mačka z vlado. Današnji vladi se ni treba spoznavati z nikomur, nego samo z ljudstvom.«

Dve fronti

»Delavska politika« razpravlja v uvodu o sedanjem političnem položaju in o ustanovitvi JRZ in prihaja do zaključka, da je »ta zveza v obeh delovnega ljudstva popolnoma naravna in le nujna posledica političnega razvoja v državi.« Članek pravi, da eo v JRZ »sedaj združene meščanske stranke«, in zastopa mišljenje, da mora ta meščanska fronta dobiti protutež v delavski fronti. Osnovati se mora tudi »zveza delovnega ljudstva«, ki pa ne sme postati eksperiment v rokah neodgovornih frazerjev, in doktrinarjev, ker je ona plod hotenja najširših mas, hotenja po obrambi demokracije in popolne svobode na znotraj, volje po obrambi miru na zunanje.

Iz »Domoljuba«

Podeželsko glasilo JRZ objavlja pod naslovom »Tako je prav!« naslednji dopis iz Bele Krajine:

»Zelo so se nekateri zavahali nosovi, ko so prišli »protidržavni elementi« na vlado. Nič kaj jih tudi ni razveselila vest, da je prevzel vodstvo naše banovine mož, ki uživa splošen ugled in spoštovanje; mož, ki je z narodom trpel in upal; mož, ki se ga ljudstvo resnično veseli in mu zaupa. Kar živeti se ne morejo ti »državotvorni« elementi v novo nastalo politično situacijo. Kaj radi bi se spotikali o kakih novih ukrepih nove vlade, pa jih nihče ne posluša več. Zlasti so zagodinjali nekateri državni uslužbenci radi znižanja plač. Sebe vidijo, ne vidijo pa kmeta, kako je gospodarsko popolnoma propadel po zaslugi prejšnjih režimov. Davčni vijak je bil navit do skrajnosti. Ali naj še pritise? Res, da gospodarska kriza ni nikomur prizanesla ali vendar sorazmerno s kmeti državni uslužbenci še dokaj dobro shajajo. Naj se nikar ne pritožujejo radi tega. Sicer pa je prav odgovoril oni, ki je dejal: Če se jim je zgodila krivica, naj se obrnejo na svoje poslance, saj je Jevtić — »zmagal«!!!

Anta Radojević o vstopu demokratov v JRZ

Bivši minister, član radikalnega glavnega odbora Anta Radojević je imel v Čačku konferenco bivših radikalov. Uvodoma je napadel Uzunovića in Jevtića, da sta snovala stranko s pomočjo sreskih načelnikov, dočim se ustanavlja JRZ iz srede naroda. Radikali ne bodo dovolili, da bi imela še kdaj prvo besedo. Nekoliko bivših demokratov ki jih je zavrzel Ljuba Davidović, hoče vstopiti v JRZ in tam igrati prvo vlogo. Toda morali se bodo sprijazniti s tem, da bodo v vrstah JRZ najprej samo navadni vojniki, ker niso z njimi sklenili radikalni nobenega posebnega sporazuma, temveč samo z dr. Korosem in dr. Spahom. Hrvati so danes mnogo dalje, kakor so bili še pred letom dni. Oni močje, četudi so formalno združeni z demokrati in zemljoradniki. Hrvati pač vedo, da so samo radikali tisti, s katerim se lahko pogajajo. Vprašanje kmetijskih dolgov bi lahko pravilno rešila šele Narodna skupščina, ki bo izvoljena s svobodno voljo naroda.

Aca Stanojević v Beogradu

Beograd, 25. septembra. p. Predsednik izvršnega odbora JRZ Aca Stanojević je prišel včeraj v Beograd ter je imel včeraj in danes več konferenc s političnimi prijatelji.

Opozicijski shod v Sremu

Beograd, 25. septembra. p. V Rumi bo 29. t. m. zborovanje združene opozicije. Glavni govorniki bodo Vlder, dr. Krizman, dr. Dušan Bošković, dr. Milan Kostić, Valerijan Pribičević ter kot zastopnik dr. Mačka dr. Juraj Šutej. Najbrž bo govoril tudi dr. Dragoljub Jovanović.

Nasiški proces

Osišek, 25. septembra. č. V nasiškem procesu so zaključili zasliševanje obtožencev. Dopoldne je govoril državni tožilec dr. Maurović, ki je poudaril, da ne umakne niti ene točke svoje obtožnice.

Odlikovanje našega generalnega konzula v Curihu

Beograd, 25. septembra. AA. Odlikovan je z redom sv. Save III. stopnje Milan Savić-Schwarz, generalni konzul kraljevine Jugoslavije v Curihu. Milan Savić-Schwarz je razvijal zadnja leta veliko aktivnost in se sam za okrepitev gospodarskih zvez med Jugoslavijo in Švicco, temveč se mu je posrečilo prirediti tudi celo vrsto umetniških in sportskih prireditelj, ki kažejo živahno zanimanje in tesno vzajemnost med našo državo in Švicco. G. Savić-Schwarz je razvijal veliko delovanje in propagando tudi za našo izletniško kraje. Precejšen del njegove zasluge je, da mnogo švicarskih izletnikov letuje na Jadru in se udeležuje v velikem številu družabnih potovanj, ki jih vodi na našo zastavo prireajo naše ladje na Jadranu in Sredozemskem morju.

Predlog za zaščito zadolženih obrtnikov

Sklepi konference obrtniških zbornic in obrtniških odsekov skupnih zbornic

Beograd, 25. septembra. p. V smislu sklepov konference obrtniških zbornic in obrtniških odsekov skupnih zbornic, ki se je vršila v Beogradu, so bili narodni poslanci in senatorji naprošeni, naj se zavzamejo za ureditev obrtniških vprašanj v smislu njihove resolucije. Obrtniki naglašajo v svoji spomenici, da so spričo dosedanjih gospodarskih zaščitnih odredb oni najbolj prizadeti. Denarni zavodi, ki so upniki kmetov, so bili zaščiteni. Položaj industrije se je zboljšal spričo karteliranja in prohibitivnih carinskih odredb v korist njenih izdelkov, obrtnišvo pa je ostalo popolnoma nezaščiteno. Od kmetijskih dolžnikov ne more obrtnik izterjati nobene terjatve celo ne v primeru, ko bi dolžnik lahko plačal. Kot vlagatelj pa obrtniki svojih vlog pri denarnih zavodih ne morejo dvigniti, a se tudi ne morejo okoristiti s krediti, kakršne so imeli prej, ker je devalvacija vsak kredit onemogočila. Da bi bila ironija še večja, se je s poslednjo uredbo o zaščiti kmetov obrestna mera za terjatve proti kmetičnim dolžnikom znižala na 1%, tako da se obrtniški upniki izenačijo z najordinarnejšimi oduhu. Obrtniki so vselej pravočasno opozarjali merodajne oblasti, da jih je kriza spravila v položaj, iz katerega ni izhoda. Zato naj se izda uredba, ki bo slonela na naslednjih načelih:

1. Obrtnik sme za reguliranje svojih obveznosti, nastalih po 20. aprilu 1932, predlagati plačilno osnovo, ki jo ima odobriti pristojno sodišče, če je dotični obrtnik aktiven ter se obveže v najkasneje 10 letih plačati vse svoje obveznosti in jih do plačila obrestovati po 5%. Če pristojno sodišče, ko prouči navedene pogoje, dožene, da obrtnik, ki zahteva zaščito, ni aktiven, bo otvorilo po uradni dolžnosti izvensodno prisilno poravnava, če so dolžnikove obveznosti

krite najmanj s 40 odstotki. Rok za odplačilo teh obveznosti mora pristojno sodišče določiti na 6 do 10 let, vpoštevajoč pri tem imovinske prilike dolžnika in njegove možnosti odplačila. Obrestna mera se mora tudi v tem primeru določiti na 5%.

2. Obrtniki dolžniki, ki so istočasno upniki napram kakemu zaščitenemu zavodu ali kmetu, uživajo glede odplačila svojih dolgov za odgovarjajoči znesek isto zaščito, kakor jo imajo kmetje, odnosno zaščiteni denarni zavod.

3. Obrtniki, ki so dolžniki napram zaščitenim denarnim zavodom, bodo plačali svoje dolgeve prav tako po načelih, po katerih vrši ta zavod likvidacijo svojih obveznosti ne glede na to, ali so istočasno upniki napram kakemu zaščitenemu denarnemu zavodu ali kmetu. Če pa je obrtnik istočasno dolžnik in upnik napram istemu denarnemu zavodu, je ta zavod dolžan na zahtevo prizadete obrtnika izvesti kompenzacijo medsebojnih terjatev.

4. Za vse dolgeve obrtnikov, ki so nastali do 20. aprila 1932 se določi obrestna mera na 5 odstotkov, pri čemer so že vračunani tudi si dodatki v obliki provizij in slično.

5. Dolgovi obrtnikov napram Narodni banki, Državni hipotekarni banki, poštne hranilnici, Obrtni banki kraljevine Jugoslavije, obrtnim kreditnim združenjem in ostalim obrtnikom, ki so nastali na osnovi obrtniških poslov, se imajo izvzeti iz uredbe o zaščiti obrtnikov.

6. Za obrtnike se imajo smatrati vse osebe, ki so pooblašene opravljati kakršnokoli obrt, kakor jo navaja §23 zakona o obrtih iz leta 1931 in kakor so navedene v oddelku 4 in 5 istega zakona ter v § 7 pravilnika o postopku pri ustanavljanju udruženj trgovcev in obrtnikov iz leta 1937.

Zahteve hmeljarjev

Na nedeljskem protestnem zborovanju hmeljarjev v Zalcu je bila sprejeta daljša resolucija, ki pravi med drugim naslednje:

Kraljevska vlada se naproša, da čimprej izda zakon o hmelju, kakor je že izdala zakon o vinu. Ta zakon o hmelju naj regulira hmeljske cene in hmeljsko trgovino po naslednjih načelih: 1. Oblastveno naj se določi vsako leto minimalne cene, ki pa ne smejo biti nižje od cen, ki jo doseže najslabši češki hmelj odnosno ne smejo biti za več nego 20% nižje od cene žateškega hmelja. 2. Da se prepreči koncentracija trgovine v rokah nekaj inozemskih komisijonarjev, naj se prepove, da bi inozemski komisijonarji smeli zastopati več nego eno inozemsko trdiko, ki jo mora oblasti prijavitelj in mora vsak čas dovoliti vpogled v svoje poslovne knjige in v korespondenco v svrhu kontrole. 3. Po naših trgovskih zastopstvih v inozemstvu naj se obvestijo vse inozemske hmeljske firme, da so njih zastopniki pri nas dobrodošli in da so jim odprta vrata v svrhu direktnega nakupovanja pri producentu, kakor je to bilo skozi desetletja pred vojno in nekaj let po vojni. 4. Vsak hmeljar mora biti po zakonu prisiljen, da se včlani v Hmeljarskem društvu, ker bo samo na ta način mogoče uspešno zastopanje hmeljarskih interesov. 5. Kompetentna oblastva naj takoj pristopijo k ustanovitvi hmeljske prodajne zadruge, preko katere more vsak hmeljar prodati svoje blago in ki bi opravljala tudi potrebno sortiranje in klasificiranje našega hmelja preden pride na trg. To je potrebno, ker naš hmeljar polaga premalo važnosti na to, da

se spravi na svetovni trg čim enotneje in lažje blago, ki lahko še poveča sloves našega hmelja. 6. Da se prepreči prekomerno širjenje hmeljskih nasadov, zlasti v krajih, ki nimajo naravnih pogojev za pridelovanje kvalitetnega blaga, zahtevamo, da se hmeljski okoliščine znanke »Južnoalejska« — Savinjska dolina« rajonirajo, nadaljnji novi nasadi pa sploh prepovedo. V vseh izvensavinskih krajih naj se kot hmeljarji priznajo samo tisti, ki se s hmeljarstvom bavijo najmanj 15 let; drugi pa naj se z zakonom prisilijo, da opuste hmeljarstvo.

Končno zahtevamo savinjski hmeljarji, da se oblastveno dožene, koga zadene krivda za katastrofalne hmeljske cene v lanskem letu in za sramotne nizke cene v letošnjem letu. Krivci naj se kaznujejo kot škodljivci našega narodnega gospodarstva. V tej stvari je bil soglasno sprejet naslednji predlog:

Glede na to, da je večina hmeljske trgovine koncentrirana v rokah dveh inozemskih komisijonarjev, ki zastopata preko 40 trvdik in sedaj sama določata cene, in sicer približno za 70% izpod svetovne paritete, predlagajo in zahtevajo hmeljarji, da se ta dva izženeta in naše države, istočasno zahtevajo, da se vsi hmeljski trgovci, zlasti pa inozemski, za njihove ogromne zasluge takoj primerno obdajo. Opozoriti je treba, da so krivci za nizke cene tudi v vrstah domačih nakupovalcev, oziroma trgovcev, ki se naj prav tako kaznujejo s tem, da se jim odvzame obrtna pravica za nadaljnje nakupovanje hmelja.

Katastrofalen tajfun na Japonskem

Tokio, 25. septembra. č. Nad srednjo Japonsko je šel strašen tajfun. Na več krajih so se utrgali oblaki. V Tokiju je 50.000 večjih in manjših hiš pod vodo. Elementarna katastrofa je zahtevala do sedaj 260 človeških žrtev. 60 ribiških ladij je izgubilo brez sledu.

Obisk poljskih državnikov pri Göringu

Berlin, 25. septembra. AA. Včeraj so semkaj prispeli kot gostje generala Göringa, ki jih je povabil na lov, poljski princ Radziwiłł, predsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve in general Fubrić, inspektor poljske vojske. Listi poročajo, da je ta zasebni obisk poljskih državnikov dogodek političnega pomena.

Pomanjkanje krme na Madžarskem

Budimpešta, 25. septembra. AA. Zaradi premajhne žetve, posledice velike suše, je madžarska vlada sklenila dovoliti svobodno uvoz nekih kontigentov živalske krme.

Zmanjšanje francoskega proračuna

Pariz, 25. septembra. č. Ministrski predsednik Laval je podal poročevalcem pariskih listov daljšo izjavo o finančni politiki svoje vlade. Naglasil je, da je vlada našla državne finance v zelo težkem položaju. Njena prva skrb je bila obnovitev ravnotežja državnega proračunskega gospodarstva. Proračun za prihodnje leto je že pripravljen ter bo manjši za 12 milijard frankov.

Janka puzta naprodaj

Budimpešta, 25. sept. d. Pristava Janapuszta, kjer so se vezbali teroristi, je na prodaj, ker doednani najemnik ni izpolnil svojih obveznosti. Prodajna cena je 65.000 pengov, vendar pa doslej še ni bilo nobenega kupca.

Nova španska vlada

Madrid, 25. septembra. w. Popoldne je predsednik republike Zamora odobril listo nove vlade, ki je sestavljena takole: Ministrski predsedstvo in finance Chapa-prieta (radikal), notranje zadeve Capoblanco (radikal), zunanje zadeve Lerroux (radikal), pravosodje in delo Salmon (ljudska akcija), vojska Gil Robles (ljudska akcija), mornarica Rahola (katalonska liga), javna dela in promet Lúzia (ljudska akcija), kmetijstvo Martinez de Velasco (agrarci), šolstvo Rocha (radikal). Z vstopom katalonske lige v vlado, je vladi v glasovi denice zagotovljena v parlamentu večina.

Italijanski letalski rekordi

Rim, 25. septembra. AA. Italija je prijavila šest novih mednarodnih rekordov, ki jih je doseglo eno samo italijansko letalo. To letalo ima tri motorje in je brez tovara preletelo 2.000 km s povprečno hitrostjo 388 km na uro. Nemški rekord znaša 345 km na uro. Zednjih 500 km je letalo brzelo s hitrostjo 400 km na uro.

Med nogometaši

Beograd, 25. septembra. p. Nogometni savez je načelno sklenil, da ne bo daljal nobenemu našemu igralcu odpustnice za vetop med profesionalno in izvenovestno, in je odklonil tudi odpustnici za Petraka in Živkovića. — Od nedelje naprej je določen začetek prvenstvenih tekem na 15.30, č je na sporedu ena, in ob 14., č sta na sporedu dve tekmi. — Na priznani Uedinenja nastopita dve naši reprezentanci v inozemstvu, in sicer ena v Berlinu, druga pa v Le Havru.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Spremenljivo, oblačno, ponekod še slabše vreme, zlasti v severozapadnih krajih države.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Deževno vreme; temperatura bo padla. Pozneje bo spet boljše.

Naši kraji in ljudje

Tujski promet je zadovoljil Vendar so nekateri kraji po upadu hudo prizadeti

Ljubljana, 25. septembra. Odbor zveze za tujski promet se sesto ne vsako leto po glavni sezoni, da prenosi uspehe in s pridobljenimi izkustvi najde pota in smernice za uspešnejšo prihodnjo tujsko sezono. Sedež Zveze je sicer v Ljubljani, toda sestanki se navadno vrše vsako leto drugje, da se člani Zveze seznanijo z najbolj skritimi kottički naše zemlje, kjer bi se morda tudi našla možnost tujkega prometa. Letošnja seja Zveze je bila 19. t. m. v Sorici, v idiličnem kraljestvu Ratitovca. Ze sama vožnja tjakaj je sprožila željo, da bi bila za povzdigo tujkega prometa v prelepi Selški dolini nujno potrebna cesta, ki bi od vseh strani odprla dolino tujcem letoviščarjem. Zlasti bi bila ogromnega pomena zveza z Gorico in Trstom, saj ne bo več dolgo, ko se bo do vrnila normalne prilike in se bodo glede na turistične konvencije med Italijo in Jugoslavijo razmere znatno izboljšale. Kakšne koristi bi imeli v gospodarskem pogledu, ni treba naglaševati.

Na sestanku so po poročilu ravnatelja g. Pintarja ugotovili, da je bila letošnja sezona izredno dobra in je celo prekosila rekord v letu 1930. Zlasti so zadovoljni v Dobrni, Kranjski gori, Mojskurni, Bohinju in Rimskih toplicah, dočim se je v Rogški Slatini, Laškem, Slatini Radenci in drugod pokazal precejšen napredek v primeri z zadnjimi leti. Ponekod je bil tujski promet seveda nazadovolj. Veliko izgubo je utrpel Kamnik, ki je od 15.000 padel na 10.000 prenočnin. Glavni vzrok je v tem, da je bil ukinjen popust na železnici, ker se je smatralo, da Kamnik ne spada med

letovišča, čeprav ima v tem pogledu že staro tradicijo.

Bilanca bi bila še dosti boljša, da niso v Avstriji nastale velike ovire in da se tu di turistični sporazum z Nemčijo ni v celoti izvajal. Pri tem je bil Bled najbolj prizadet. V zgodnji sezoni so izostali do mala vsi Nemci, Avstrijci pa v glavni sezoni sploh ni bilo. Bled je zaradi izostanka Nemcev in Avstrijcev, ki so vedno tvorili večino gostov, utrpel letos milijonsko izgubo.

Od inozemskih gostov so se najbolj izkazali Čehi, ki jih je prišlo mnogo več kakor druga leta. Povečana propaganda je tudi povzročila, da se je odzvalo izredno veliko hrvaških in srbskih gostov, ki so prav za prav povzročili tako ugodno bilanco. Kakor smo lahko glede števila tujcev zadovoljni, pa denarni uspeh ni bil tako rožnat. Čeprav so naša letovišča znana po svojih zmernih cenah, se je vedno našlo dovolj nezadovoljstev, ki so za vsako ceno skušali potisniti cene navzdol. Skoro neverjetno je, da so v tem pogledu prvačili Angleži in Francozi, pa tudi mnogi naši sohrjavljani. Češke goste so letos hvalili povsod.

Za prihodnjo sezono se bo Zveza zlasti zavezala za pokrajine okraj Kamniških planin. Z Mariborsko prometno zvezo bo izdala nov vodič za dravsko banovino, delo strokovnjaka Rudolfa Badjura. Seveda ne bodo zanemarjena ostala letovišča in bo Zveza še pomnožila propagando. Že sedaj je razposlala mnogo reklamnega materiala po vseh evropskih državah in razdelila na desetisoče brošur in prospektov.

ta način, da so bili prikrajšani vedno pri izplačilih zavarovalnici iz oddaljenih krajev, dočim so zavarovalnici iz Splita in onih krogov, ki so se najbolj zanimali za novo zavarovalnico, dobili lepe prispevke, kar je »Samopomoči« uspešno pomagalo pri reklamirani.

Kakor trdi dopisnik, je ta »Samopomoči«, ki sledi sedaj »Edinosti« in drugim takim družbam, že v drugem letu svojega poslovanja tako dobro uspevala, da so imeli njeni ustanovitelji luksuzne avtomobile in da so velike zneske trošili pri najrazličnejših zabavah in prireditvah spet v veliko reklamo podjetja. Pregledi, ki jih je izvršila davčna uprava, kažejo, da je bila tudi ta družba, ki je izkazovala 3.905 članov z dvomilijonsko zavarovalnico, navadna sleparija.

Izredno odlikovanje slovenske tverdke

Pred dnevi smo doznali, da je tverdka Srečko Lapaine, trgovina s krznom. Ljubljana, Gajeva ulica 5 (Dukičev blok) dosegla na 16. pariški mednarodni razstavi odlikovanje in priznanje. Kakršnega dosej v tej stroki nobena slovenska tverdka ni bila deležna. Tverdka je v razmeroma kratkem času po ustanovitvi tako razvila svoj delokrog, da danes po svoji prvotni izdelavi nima tekmeča in da se more kosati s svetovnimi tverdkami te panoge. Do velikega slovesa je tverdki pripomogel le g. Srečko Lapaine, ki si je v tej stroki nabral znanja in izkušnje v Berlinu ter na potovanjih po vsej Rusiji in Aziji in po 18 letih del Sloveniji velikomestno in do polnokoštel dovršeno trgovino s krznom.

Turkestan, Sibirija, Buhara, Hiva, Kitaj mu niso vzeli slovenskega značaja, pridobil si je ogromno znanje ter pokazal Slovencem, kaj vse doseže marljivost, neumornost in neupolniva volja.

Pariška mednarodna razstava je, presojajo njegove razstavne predmete, izrekla neozvešeno sodbo in oceno z odlikovanjem. Privikrat v zgodovini slovenskega krznarstva se je zgodilo, da je Slovenec dobil za svoje krznarske izdelke diplomu, zlato volajino, zlat križ (grand prix) in častni pokal mesta Pariza.

Odlikovani firmi želimo najlepših nesebov in njenem bodočem poslovnem delovanju.

Zadnja not uglednega Celjana

Celje, 25. septembra. Velikčastni pogreb hotelirja in veleposelnika Franca Rebeuschegga, ki so ga položili v torek ob 16.30 na mestnem pokopališču k zadnjem počitku je bil nov dokaz pokojnikove velike prijetnosti med prebivalstvom. Pred mrtvašnico se je ob solnčnem vremenu zbrala množica ljudi.

Ki so prispeli z avtobusi, avtomobili in peš. Navzočni so bili zastopniki oblasti, člani mestnega sveta z županom, mestni uslužbenec, zastopniki mestne hranilnice in avtobusnega podjetja, številni trgovci in obrtniki, mesarji, gostilničarji in kavarnarji, pekarniki, mojstri in predstavniki drugih organizacij, mnogo prijateljev in znancev, gasilci iz Celja, Gaberja in z Babnega z dvema zastavama. Po blagoslovitvi trupla in cerkvenem obredu ob rodinski grobnici, kar je opravil opat Jurak ob številni asistenci, sta se poslovila celjski župan Mihelčič in g. Zajc iz Ljubljane v imenu Zveze združenj mesarskih mojstrov. Lepo sta podčrtala pokojnikove osebnostne vrline in velike gospodarske zasluge.

Vrlenu možu v spomin

V nedeljo je zatisnil v Kranju svoje trudne oči eden od zadnjih markantnih mož starega predvojnega Tolmina g. Joško Premereštin. Rodom Idričan iz širom znane rodbine Premereštinov je prišel že v mladih letih v Tolmin v pisarno svojega strica, pokojnega notarja Janeza pl. Premereština. Tolmin mu je postal drugi dom in v tem zavednem trgu je igral pomembno vlogo. Poleg svoje službe pri notarju je imel znano gostilno, udeleževal pa se je tudi kot občinski odbornik in dolga leta kot podžupan. Lep, čokot mož z značilnimi brki, vedno poln pristnega idrijskega humora, sigurnega in elegantnega nastopa je bil priljubljen pri vseh slojeh. Posebej radi so ga imeli zaradi segavosti in uslužnosti okoliški kmetje, ki so se zaupljivo obračali nanj v vseh svojih težavah. Ker je bil dober, še predober, je vsakomur rad pomagal.

Pisec teh vrst ima živo v spominu naslednjo značilno priložnost: Bil je vojaški nabor. In zastopnik občine pri naboru je bil kakor navadno »gospod Joško«. Pa pride k njemu neki očanec, menda iz Zatočnice, in ga prosi, da bi rekel pri naboru komisiji kako dobro besedo za njegovega sina, da ga ne bi potrdili. Zastonj se je branil dobri »gospod Joško«, da tega ne more, možakar pa je zatrjeval, da »gospod« morejo, če hočejo. Konec nabora. Iz Zatočnice v prvem razredu ni bil nihče potrjen. Dotični očanec se pride hvaljevat g. Jošku. Ta pa se odreže: Na Vaš priimek sem pozabil in sem, da bo

Ko bi oče moral priti

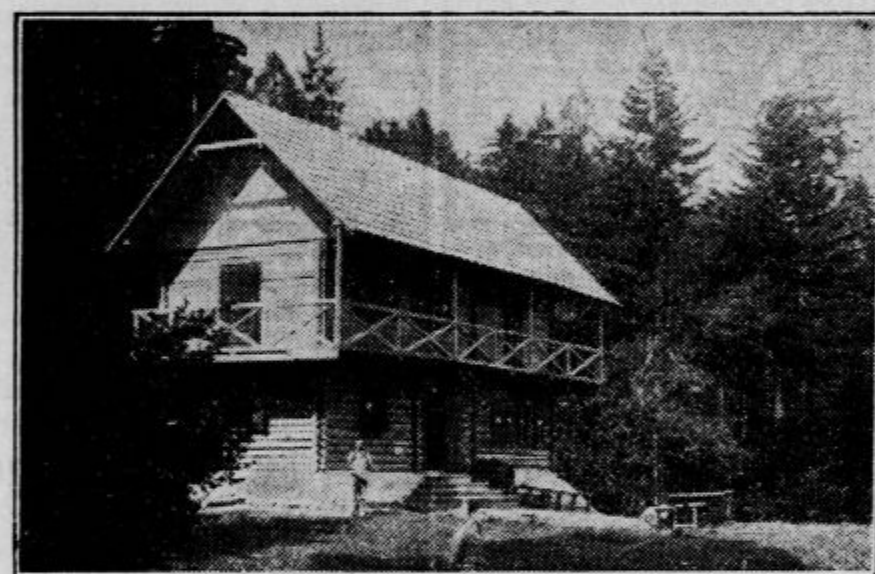
Schichtov **RADION** pere sam

Gotovo vaš sin prost, kar vse zatohlin-ske fante v prvem razredu dal napraviti za nesposobne. Kaj pa da ne, kaj, kaj? Očanec je imel seveda še večji respekt pred g. Joškom.

Vojna vihra je prignala g. Joška iz Tolmina. Predober, kakor je bil vedno za druge, sam ni imel skoraj nič in se je vedno, še na stara leta boril za svoj kruh.

dokler so mu dopuščale moči. Sedaj je šel v boljše življenje. Bridko bo odjeknilo med starimi Tolminci: Gospoda Joška ni več. Šel je eden zadnjih priuč tolminekega življenja v dobrih starih časih, kakor so šli že pred njim mnogo prežgodej: Mondil, Podšolar, Modrijan, Cazafora, Kacjan in mnogi drugi. Tolmina še ekoraj ni več. Počivaj v miru, dobri Joško!

Novo zavetišče na robu države

Guštanj, 26. septembra. Pred par leti na novo ustanovljeni smučarski klub Guštanj - Kotlje je postavil l. 1932 ob vznožju Urške gore na malem gozdnem obronku nad kmetom Pokrovom, ki je odstopil klubu primerno zemljišče, svojo malo kočico, obstoječo iz kuhinje in sobe. Že prvo zimo se je pokazalo, na kako odlični, za zimski sport primerni legi stoji ta postojanka. Premajhna kotica ni nudila zavetišča samo domačinom, smučarji od blizu in daleč so se napajali ob pogledu na zirsko krasoto okrog doma, kjer nudijo razsežni, položni pa tudi strmi tereni, ki prehajajo že v alpski odsek v dovoljni meri prijetnih smučišč. Tu so se vršili zaporedoma tečaji, tečajniki pa so morali na steni k sosednjim kmetom. Prijazni domek ni več zadoščal potrebam. Iz pomenkov je postalo dejstvo, iz nabranih prispevkov med malo-

številnimi člani in podpore SPD Prevalje in kraljevske banke uprave je zrastel štirikrat povečan enonadstropen, v planinskem slogu zgrajen smučarski dom, ki se sklada z okolico v harmonično celoto. Največ zaslug si je pridobil pri povečavi marljiv g. Lagnič, saj je porabil ves prosti čas od onega trenutka, ko so padle vitke smreke ob zamahih naših smučarjev — kulukarjev tam v mesecu aprilu.

V nedeljo 29. t. m. bo novi dom slovesno odprt. Na predvečer bo kresovanje z raketi, v nedeljo pa se sestanejo pri koči sportniki in planinci, da prebijejo v obilnem jeanske narave nekaj veselih uric. Izletnik pridje ob postajališču do koč v poldrugi uri. Izpred koč je krasen razgled na vrhove Pohorja in Korice! Na svidenje planinci in smučarji na skrajnem kottičku naše Korške!

Regulacija Ljubljane napreduje še pred zimo bomo morda gledali čisto dno

Ljubljana, 26. septembra. Od zadnjega poročila o regulaciji Ljubljane so dela že toliko napredovala, da manjka le še kakih 50 m betoniranja do zatvornice. Če bo vreme kolikšak ugodno, bo to delo dovršeno v približnih 10 dneh. Ker se teren za odkop čimdalje bolj krči, ee je naravno tudi vozovni park silno deimiral, saj je na Grudnovem nabrežju že postavljenih nad 30 praznih in neuporabljivih vagončkov. Zmanjšanemu odkopu odgovarjajo seveda tudi razpoložljivi vagoni, ki odvažajo skoraj polovico materiala manj kakor v prvih mesecih. Tudi tirnic je vsak dan manj v strugi, kar jih sproti odnosa na nabrežja. Tako debela betonska plaet izpodiriva blato in ilovico.

V ponedeljek so delavci že položili tirnice tik ob zatvornici v celotni širini reke. Najprej so pospravili in etokili velike kupa kamenja, ki je bilo naloženo ob njej in ga bodo sedaj porabili na desnem bregu ob Grudnovem nabrežju pri betoniranju opornega zidovja. Zemljo in pesek pa nakladajo na vagončke, ki jih že naložene spravljajo po vzpenjači.

Videti je, da so tudi stari zatvornici šteti že zadnji dnevi in bo — kakor je pravil vrhovni vodja podjetja — zatvornica, ki je

nad 20 let kljubovala Ljubljani in z njo raznim povodnjim, okrog meseca oktobra izginila s površja. Cim bodo zatvornico podirli, bo dobila Gradaščica na levem bregu svoj odtok in po leni, smrdljivi sedanjosti Ljubljani se bo pretakala bistra voda iz Gradaščice.

Ob ustju Gradaščice so na delu s kopanjem desnega opornika in izkop se je za radi trdnega betonskega postavka zategnili skoraj za tri tedne, ker so morali s pomočjo kompresorja z dvema ostrima električnima dietoma izvržati močan in precej širok betonski teren. Z betoniranjem prično najbrž že jutri. Tako bo iz. gočvijeno vse ustje Gradaščice razen malega dela, kjer stoji na poti zatvornica.

Ravno tako napreduje delo z oporniki na desni, prulski strani. Od te strani so zabili za skoraj do polovice vodne struge po 6 m dolge in primerno debele pilote prav tesno drug ob drugega. Pri tej za. gatni steni nabija z motornim pogonom 500 kg težki bat, čigar udarci privabljajo nebroj radovednih Ljubljancanov. Vsa dela ee sedaj vrte okrog Krakovega in prehajajo že v Trnovo. Kakor vse okoliščine kažejo, bomo še pred letošnjo zimo z zadovoljstvom gledali gladko, čisto dno Ljubljane.

še ena „Samopomoč“ v kriminalu Tudi v Splitu je bila na delu dična sleparska družba

Split, 25. septembra. Splitska davčna uprava je zaplenila ves denar društva »Samopomoči«, ki je poslovalo v Splitu že od leta 1932 ter se je bavilo s posmrtninskimi in nezgodnim zavarovanjem ter je imelo tudi poseben oddelek za izplačevanje dot svojim članom. Ukrepi davčne uprave so uvod velike afe-re, ki se razvija sedaj okrog splitske »Samopomoči«.

Tudi to »Samopomoč« so organizirali, kakor zatrjuje splitski dopisnik beograjske »Pravde«, neki Slovenci, ki so se v začetku leta 1932 s svojim avtomobilom pripeljali v Split ter se najprej seznanili z nekim gostilničarjem, ki jim je dajal na

upanje vso oskrbo in ki je pozneje postal tudi važen član odbora nove »Samopomoči«. Dopisnik obširno opisuje, kako so ustanovitelji brez denarja v gostilniški sobi ustanovili svoje zavarovalno društvo, in kolike uspehe so imeli, ko so svoj avtomobil prodali za 7.000 Din ter ves ta denar vrgli v reklamo. Prvo leto je splitska »Samopomoč« v redu izplačevala rente, pozneje pa je polagoma izplačila znižavala z izgovorom, da je mnogo denarja začasno ostalo neizplačljivega v raznih denarnih zavodih. V smrtnih primerih so izplačevali samo po 50 do 60 odstotkov zavarovalne vsote, za dote pa samo po 10 odstotkov od zavarovanja. Uredili pa so izplačila na

Kamnik, 25. septembra. Na vse mogoče načine skušajo ljudje priti do denarja. Zadnjič smo čuli, kako so pri Domžalah delali smodnik, ki je povzročil usodno eksplozijo, v Tuhijski dolini so spet financirali odkrili nasade tobaka, v Vodicah pa so orožniki aretirali ponatejevalce za mrtvaških listov in hranilnih knjižic. Na to originalno misel je prišel 29 letni čevljarji pomočnik Stefan Ciperle iz Vodice.

V Križah pri Trzinu je ukradel v župnem uradu štampiljko: »Župni urad Križe na Gorenjskem«. Dal je v Ljubljani napraviti na las podobno svojo štampiljko z označbo kraja Duplo na Gorenjskem. Odsel je nato k župniku v sosednjo faro z izgovorom, da ga pošilja domači župnik po dva vzorca tiskovin za mrtvaške liste, ker jih je njemu zmanjkalo. Ko je tiskovine dobil, je pregovoril 38 letnega Franca Kocla iz Vodice, ki ima lepo pisavo, da mu je napisal dva mrtvaška lista in sicer za Antona Mrkono iz Zadrage in za Petra Kuharja iz Duple, ki sta bila oba zavarovana pri »Samopomoči« v Splitu za 25.000 Din. Oba sta seveda še živa.

Sleparija pa ni uspela, ker je bila zavarovalnica pravočasno opozorjena, kakor smo pred par dnevi poročali iz Trziča. Ciperle

je tudi ponaredil hranilne knjižice vodiške hranilnice. V eno knjižico je vpisal kot novi vložek 9.000 Din, v drugo 8.000 Din, v tretjo pa 19.000 Din. Knjižico za 19.000 Din je prodal nekemu zastopniku v Ljubljani, ta pa spet naprej, knjižico za 8.000 Din je zastavil nekemu trgovcu v Ljubljani za novo kolo, knjižico za 9.000 Din pa je dal zastopniku samopomoči. Kje so zdaj te knjižice, ni znano. Ciperle je ponaredil na knjižicah podpise dveh odbornikov hranilnice. Tako je prišla zadeva na dan. Vodiški orožniki so napravili pri Ciperlu preiskavo in našli štampiljke.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor — Telef. 27-30

Danes zadnjikrat najlepši film

Schubertove nesmrtn glasbe

HREPENENJE

Marta Eggerth, Hans Jaray, Louise

Ulrich i. d.

Ob 16., 19.15 in 21.15. Ne zamudite prilike in ogledajte si ta film!

Jutri: **ČE ŽENE STAVKAJO...**

Domače vesti

* Slovo dr. Pirkmajerja od uradništva banske uprave. Včeraj se je dosedanji podban g. dr. Oskar Pirkmajer poslovil od svojih dolgoletnih sotrudnikov pri vseh oddelkih banske uprave. Obšel je oddelek za oddelkom, s sobo za sobo ter se osebno poslovil prav od vseh nameščenec. Toplo se jim je zahvalil za njih poštreno delo v dolgi dobi letih, kar je kot pomočnik bana bil njihov uradni predstojnik. Prosil jih je, naj tudi v bodoče posvetijo vse moči delu za napredek banovine in države.

* Službeni list dravske banovine od 25. t. m. objavlja uredbu o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoposredniških službenec, ukaz o priključitvi ozemlja sosednjih občin ljubljanski občini ter dopolnilo pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami.

* Smrt bivšega somborskega mestnega načelnika. Po dolgi bolezni je umrl v Somboru dr. Stevan Maksimović, banski svetnik, veleposelnik in bivši načelnik somborskega mesta. Pokojnik je bil potomec ugledne, v narodnem pokretu zelo zaslužne rodbine. Rodil se je l. 1883. Pod tujim jarmom se ni hotel posvetiti javni službi in je dobi svojega premoženja žrtvoval pri svojem požrtvovalnem delovanju v nacionalnem, socialnem in gospodarskem pokretu. Po osvoboditvi se je takoj prijavil v službo narodnega sveta in je nekaj časa služboval kot sodnik okrožnega sodišča v Somboru. Od l. 1927. do 1931. pa je bil načelnik somborske mestne uprave in je mnogo storil za napredek mesta.

* Priznanje jugoslovnski verski strpljivosti. Po prvem kongresu evropskih muslimanov, ki se je nedavno vršil v Zenevi, so izšli v tisku razne razprave, ki so tvorile dnevni red kongresa, in splošno se izraža veliko priznanje Jugoslaviji in vsi referati na muslimanskem kongresu so naglašali, da uživajo jugoslovnski muslimani popolno versko in kulturno svobodo. Celo v Angliji in na Nizozemskem nimajo muslimani pri svojih kulturnih stremeljenjih toliko podpore, kakor jo uživajo v Jugoslaviji. Kongres je moral sprejeti celo nekaj sklepov v zaščito muslimanskega življa, ki živi na francoskem področju, sprejel pa je tudi sklep, naj kongresni odbor pomaga, da bodo zgrajena muslimanska svetišča v Varšavi, Haag, Amsterdamu, Budimpešti in v Zenevi.

* Zračni poštanski promet na progi Zagreb — Zemun bo vendarle podaljšan do konca oktobra. Ustavljen bil moral biti že 10. t. m., potem pa je bil podaljšan do 20. t. m. in, ker je Aeroput sedaj dobil izredno subvencijo od države, je bilo sklenjeno, da bi proga Zemun — Zagreb obratovala še do konca oktobra, če ne bodo pomot prej prečele velike vremenske izpremembe.

* Kranj se pripravlja na tretjo obrtno razstavo. Veliki uspehi prve in druge obrtne razstave v Kranju so dali obrtnikom Kranja in okolice poguma, da z vsemi pridobljenimi izkušnjami organizirajo tretjo obrtno razstavo, ki bo otvorjena pod pokroviteljstvom g. bana v nedeljo 29. t. m. ob 11. ur. ter bo ostala odprta do 7. oktobra. Kranjski obrtniki so bili tudi iniciatorji obrtnih razstav, ki so se lani in letos uspešno vršile po vsej Sloveniji. Ludi tretja obrtna razstava v Kranju to lepa revija napredne obrti. Pripravljalna dela v Majdičevem mlinu kažejo že danes, da bo ta razstava prekašala prvo in drugo. Letošnji razstavi je namenjeno prvo nadstropje ter skoraj vsi pritlični prostori. Dasi se število razstavljalcev relativno ni dosti zvišalo, bo vendar znatno razširjen obseg razstave. Tretje razstavo se udeležijo tudi Društvo rejcev malih živali, OUZD in Ljubljani pa priredi na razstavišču zelo poučno in nazorno razstavo svojega higijskega in statističnega oddelka s posebnim ozirom na razmere kranjske ekspoziure. Na obrtni razstavi pa bo zastopana tudi trgovina in pridobiva tako razstava značaj splošne gospodarske prireditve.

* Najboljši jesenski izlet bo v zgodovinski Ptuj, kjer bo v soboto 28. t. m. otvorjena zanimiva gospodarska razstava, združena z lovsko in gozdarsko razstavo ter izleti v romantične Hakoze in krasne Slovenske gorice v arce Prikljke. Prieki so veselo, odkritosrčno in gostoljubno ljudstvo. Gotovo so se vsem izletnikom Društva prijateljev Slovenskih goric v nepozabnem spominu dnevi, ki so jih preživeli v teh lepih krajih. V goricah se je začelo pestro življenje. Z veseljem ogledujejo vinogradi bogate trse, ki bodo dali letos izborna vinska kapljica. Klopotci pojo, po zidanicah pripravljajo stiskalnice, nabirajo kadi in polovnjake ter pregledujejo vso posodo, vse se pripravlja, tekmuje in veseli, ker se bo v kratkem razlegala vesela pesem trgačev. Kdor le more odločiti za kratek čas svoje vsakdanje skrbi, naj pohiti od 28. t. m. do 6. oktobra v Ptuj in njegovo pestro okolico, da bo preživela veselo ure brez vseh skrbi.

* Vinogradniško zborovanje v Ljutomeru priredi ondota Vinarska podružnica v nedeljo 29. t. m. ob pol 9. v gostilni g. Resnika. Dogovorili se bomo o cenah za novi vinski most, o zaščiti ljubljanskega vina in drugih potrebah. Razdelile se bodo pri tej priliki tudi diplome in priznanja. Govoril bo direktor Zmave iz Maribora. Vabimo vinogradnike od blizu in daleč.

* Razpis Ferkovih dijaških ustanov. Ku. ratorji razpisuje za šolsko leto 1935/36 osem ustanov za mariborske srednješolce po 600 Din in osem za visokošolce po 1200 Din. Pravico do njih imajo v prvi vrsti sorodniki ustanovnika Ferka, nato revni in nadarjeni dijakci od Sv. Barbare v Slov. goricah in bližnje in daljne okolice. Prošnje s točnim opisom gnotnih razmer se naj pošljejo do 10. oktobra Posojilnici v Mariboru, Narodni dom, kjer bodo prošlici konec oktobra zvedeli za rešitev.

* Malarija v Boki Kotorski. Del Boke še vedno trpi zaradi malarije, ki je najbolj razširjena v grbaljski in okoliški kotorski občini. Pojav malarije je posledica nereguliranih močvirnih polj, v prvi vrsti Mrčeva in Solinskega polja. Minister socialne politike in narodnega zdravja je imenoval posebno strokovna komisija, ki bo skušala rešiti vprašanje odstranitve bokelskih močvirij. Odredil je tudi, da bodo morali sreski zdravniki iz Budve in Hercegovega enkrat na teden zastopati zdraviti vse ljudi, ki bolujejo za malarijo.

* V resoluciji naprednih kmetovalcev, ki smo jo objavili v nedeljo, je izostalo: S pametnimi trgovskimi — političnimi in gospodarskimi ukrepi, s katerimi bi se doseglo poživljenje javne delavnosti in izvoza, bi bilo mnogo storjenega za olajšanje kmetke krize Narodna banka naj usmeri svojo denarno politiko tako, da bo služila občin ljudskim interesom ter tudi kmetkemu prebivalstvu dala možnost cenene kredita, predvsem s podpiranjem kmetkega združništva. Stanovska kmetka organizacija naj bo nepolitična, strogo stanovska in enotna za vso Slovenijo. Ker razne stanovske kmetke organizacije že obstajajo, ali se snujejo, je bilo sklenjeno soglasno, da bo skušala zveza absolventov kmetijskih šol vse te pokrete združiti. V ta namen bo sklicala posebno posvetovanje, na katerega bo povabila predstavnike obstoječih in snovateljev vseh snujočih se organizacij. Zbor je prepričan, da bodo vsi ti predstavniki pristali na enotno kmetko stanovsko organizacijo, če jim je blagor kmetkega stanu v resnici pri sreč.

* Mura povzroča ogromno škodo. V zadnjih letih je neregulirana reka Mura povzročila milijonsko škodo, ker je izpodjedala in odnašala rodovitna zemljišča. Največjo škodo povzroča blizu kotorskega prevoza. Po večkratni intervenciji občanov Kotorice je bil določen kredit za regulacijo. Država je dala 140.000 Din, banovina 50.000 Din, občani pa so dali na razpolago delovne moči in precej lesa iz svojih gozdov. Za izvedbo del so morali nabaviti tudi razne stroje in, ker krediti niso zadostovali, je banka uprava sedaj povečala svojo subvencijo za 25.000 Din. Na razdaljo 700 m so dela že dovršena, a se bodo še nadaljevala, dokler bo dopuščalo vreme.

* Zastoj v veliki lesni industriji. Veliko lesno podjetje »Zetac« s sedežem v Bilecu je ustavilo delo in odpuščilo okrog 500 delavcev. Veliko šipadovo podjetje v Dobrljenu, ki je ustavilo delo že pred tremi meseci, ker zaradi nizke vode Une in Sane ni moglo dovažati lesa z Grmeč planine, pa bo 1. oktobra spet začelo obratovati v manjšem obsegu. Brez zaslužka je sedaj preko 700 delavcev, rednikov številnih družin.

* Pritožbe proti solinski tovarni cementa. V Solinu so člani občinske zadruge sklicali protestno zborovanje, na katerem so zahtevali, naj oblastva prepreči škodo, ki jo imajo vinogradi in vrtni nasadi zaradi prahu iz solinske tovarne cementa. Prah iz te tovarne je največji škodljivec vse kulture daleč na okrog. Skromen zaslužek, ki ga imajo člani nekaterih kmetijskih rodbin v tovarni, ne more odtehati velike škode. Ko so v tovarni namestili moderne rotacijske peči, je itak število delavcev znižano na minimum. Veliko število delavcev, ki so nekdanji imeli svojo zaposlitev v tovarni, je spet navezano na obdelovanje zemlje. Oblasti naj prisilijo tovarno, da bo namestila posebne naprave, ki bodo zadržale škodljiv prah.

* Poneverba v občini Kotoribi. Ivan Gjurin, blaginjak občine v Kotoribi, je zagrešil več poneverb in so že pri prvem pregledu ugotovili v občinski blaginji primanjkljaj 30.000 Din. Blaginjka, ki si je pridržal tudi precej denarja, ki je bil nakazan od urada za zavarovanje delavcev, so izročili okrožnemu sodišču v Varaždinu.

* Objede obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u— Naše mesto se lepša. Za univerzo je prišla te dni na vrsto tudi glavna pošta, katero so včeraj ogradjili, da izgleja šotenburgova ulica kakor zabarikadirano bojišče. Na nasprotni strani namreč tudi adaptirajo lokal za bodočo Batovo trgovino. Na poštenem posloplju morajo popraviti streho, ker dež zamaka zidove, popravila je pa potrebna tudi fasada, kjer je začel odpadati omet in to v takih kosih, da je bila nevarnost za pasante. Tudi Gorupove hiše v Gorupovi ulici dobe novo lice. Eno že plekajo, druga pride kmalu na vrsto.

u— Angliško društvo bo pričelo z oktobrom zopet redno delovati. Priredilo se bo več tečajev angleškega jezika, predavanja, konverzacijske sešatanki, čitalne ure itd. Podrobne informacije za vpis v tečaj in društvo se dajejo ob urah poslovanja knjižnice in sicer vsako sredo in soboto od 18. do 19. u. Wolfova 1/l. Vsi, ki se zanimajo, naj se čimprej prijavijo.

u— Izobraževalni in učni tečaj Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Merkur« priredi počeniš z oktobrom večerne izobraževalne tečaje ob delavnih urah v času od 19. do 21. ure. Predvideni so tečaji za gospodarsko računstvo, slovensko stenografijo ter začetni in nadaljevalni tečaj za laščino in nemščino. Računski tečaj bo združen z razlago najvažnejših gospodarskih vprašanj, kakor carine, valutnih vprašanj, klinringov. Prijave v društveni pisarni, Trgovski dom, pritličje, od 8. do 2. ure. Opozorjamo na korist teh tečajev, ki so počenišem interesom na razpolago.

u— Dobrodelna tombola. Pri tomboli v Kranju 22. t. m. je bila udeležba ogromna in se je razpelo srečk, ki so se prodajale po 4 Din komad, rekrdno število. Tudi Ljubljana ne sme zaostati, zato pridno kupuje srečke dobrodelne tombole, ki so le po 2 Din in katere čisti dobiček je ves dolečen za nabavo zimске obleke, obutve in perila revni šolski mladinji ljubljanski. S tem tomo rešili revne šolske otroke mraza in nevarnosti obolenja ter jim tako omogočili reden obisk šole in primeren napredek. Nobenega Ljubljancana naj ne bo, ki ne bi žrtvoval vsaj 2 Din v ta namen in si s srečko tudi kupil upanje na prav praktične in lepe dobilke. Mestno poglavarstvo v Ljubljani.

u— Tržni dan je bil včeraj srednje založen. Obilo je bilo gob, zlasti jurčkov, lisčič in kozjih parkeljčkov. Pod imenom belokrajinskega grozdja prihaja na trg večina grozdje iz Ozlja in Kamence, ki sta vinorodna kraja v savski banovini. Kmetice so od tod prinesle včeraj nad 150 jersbov lepega grozdja po 4 Din kg. Fino smederevsko grozdje so ponujali po 5 Din. Kmetice so prodale tudi več jersbov sliv po 3 do 4 Din, Domače breskve so bile po 4 Din, inozemske 10 do 16 Din kg. Orehi 8, luščeni 12 do 16 Din kg. Hruške od 2 do 8 Din kg po kakovosti. Jabolki je bilo obilo vseh vrst in kvalitet od 1 Din do 5 Din kg. Brusnice so se močno podražile. Pred tedni so bile po 5 Din l, včeraj že 12 Din. Perutninski trg je bil slabo zaseden. Piščanci po 10 do

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Danes ob 4, 7 in 9 1/2 zvečer

ČAROBNI BAR

Največja glasbena revija sezone.

Premiera godbe, petja in zabave

BOGATO DOPOLNILO

Predprodaja od 11. do pol 13.

17 Din komad, race 18 do 20, gosi 30 do 35 Din. Domači zajci so po 6 do 10 Din, divji 25 do 28 Din.

u— Avtobusni izlet Benečke — Padova od 12. do 14. oktobra za Din 330,- v Opatico 29 t. m. za Din 165,- v Logarsko dolino 29 t. m. za din 95,- se sprejemajo pri »Putnik« za nebotičnikom prijave še danes.

u— »Remo — satan«, ki gospodari azijski in malajski džungli se javlja v Ljubljani. Kdor je videl predfilm v Elitnem kinu Matici, si bo gotovo ogledal tudi predstavo Z.K.D. v petek ob 14.15. Nihče naj ne pozabi, da je ta film prava senzacija v pogledu filmanja živali v džungli. Vstopnina je običajno nizka.

u— Čarobni bar je včeraj tako vzgal, da je kar veselje. Gledalci se smejejo, izvrstno je razpoloženje ob krasnih prizorih, izvrstni godbi in petju. Film je pravo razodetje za vse ljubitelje modernega filma. — Voškovec in Verich sta slavna češka komika, ki presegata kot duo samega Vlasto Buriana. V kratkem nastopita v Ljubljani v vselem in razkošnem filmu polnem komike, smeha in zabave. Film je farsa na socialne razmere. Delo nam pokaže usodo intelektualca, ki išče kakršnega koli zaslužka, da bi se preživel.

u— Državnim upokojencem v vednost, da glede vlaganja prijav za draginjske doklade ni nobene izpremembe, če se bo pa na podlagi nove uredbe kaj izpremenilo, se bo to po časopisnih pravicoznih razglasilo. Vsako tozadevno povpraševanje pri finančni direkciji naj se opusti.

u— Operna pevka prof. Jarmila Lily Gerbičeva, ki je absovirala konzervatorij v Pragi z odliko, prične 1. oktobra s prireditvijo koncertov. Poučuje klavir, solopet, teorijo in deklamacijo od prvih začetkov do popolne izobrazbe. Solnina nižja kakor v drugih glasbenih šolah. Pojasni, la in vpisvanja od 25. t. m. do nedelje 29. t. m. od četrt na 13. do četrt na 14. in od 17. do 18. v Čevjarski ul. 1/II.

u— III. stomatološki kongres v Beogradu od 28. t. m. do 2. oktobra. Predavanje na kliniki prof. Kostića to v soboto ob 10. Natančne informacije na kolodvoru.

u— »Tabor«. Mesto sestanka si danes ob 20. ogledamo razstavo Družbe sv. Cirila in Metoda. Zberemo se v društvenem lokalu v Nunski ulici.

u— Treznostno gibanje med šolsko mladino je prav živahno, podpirano od učitelstva, ki sistematično tudi med poukom navaja šolsko mladino k treznosti. Vseh organiziranih abstinentov je letos 2810.

VOSKOVEC—WERICH

slavna komika v

HO—RUK

u— Otvoritev plesnih vaj Jugoslovenskega naprednega akademškega društva »Jadranc« bo v četrtek 3. oktobra ob 20. v veliki dvorani Kazine. Vabila so že razposlana, zato prosimo, da eventualne reklamacije javite na društvo: Tomanova ulica 3. štev. telefona 2974.

u— Obup mlade žene. V bežirajskem okraju se je v terek zvečer raznesla vest, da si je končala življenje mlada žena. Bila je to 23-letna delavka, žena tramvajnega službenca Marija Sulčeva v Janševi ulici 1. Po majhnem nesporazumu z možem se je zaklenila v kuhinjo in obesila na svilen rdečo rutico na kuhinjsko okno. Na pomoč so prišli reševalci, pa tudi zdravnik dr. Ciber, a ji niso mogli več pomagati. Na odredbo policijske komisije, zdravnik dr. Lužarja in dežurnega uradnika g. Danila so mlado ženo prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Kristofu. Zakonca sta živeela v najlepši slogi in zato je res zagonetno, kako je mogel majhen nesporazum napotiti mlado ženo v smrt.

u— Čudna zgodba o uri na rokavu. V terek popoldne je neki pekovski pomočnik opazoval možkega, ki je kolovratil po Aleksandrovi cesti, na levem rokavu mu je pa bingljala ura z verzičjo. Pomočnik je opozoril na neznanca policijskega stražnika in ta je možkarja povabil se. boji. Lahko si predstavljate preplašeni obraz mizarkega pomočnika Josipa, ko so ga vprašali odkod mu ura, ki jo javno razkazuje. Ni mu bilo znano, čigava je in kdo mu jo je obesil na rokav. Tega sploh ni opazil. Policija ga je po zaslišanju izpustila. Lastnik nikljaste ure z verzičjo naj se javi!

Iz Maribora

u— Slovo obeh sreskih načelnikov. Včeraj dopoldne ob pol 11. se je poslovil od svojega uradništva sreski načelnik za Maribor desni breg Milan Makar. Tople poslovilne besede je spregovoril v imenu uradništva sreski podnačelnik Eiletz, ki se je odhajajočemu g. načelniku zahvalil za vso dobrotočnost in nepristranost ter mu v znak hvalečnosti uradništva izročil spominsko darilo. Vidno ganjen se je uradništvu zahvalil sreski načelnik Makar. Kmalu za tem je bila v sejni dvorani sreskega načelstva za Maribor levi breg poslovitev uradništva od sreskega načelnika dr. Senekovića. Priščne besede je spregovoril v imenu uradništva zdravstveni inšpektor dr. Jurečko, ki se mu je zahvalil za vse dobroto, nakar je načelnik dr. Seneković v nagovoru prosil uradništvo, naj tudi naprej vestno vrši svojo službo. Dr. Seneković je služboval kot načelnik v Mariboru nad dve leti. Odlikoval pa se je po prenatni dobi pri vzdrževanju reda in mira v Mariboru. Sreski načelnik Makar je služboval v Mariboru 16 let.

u— Krožni oder montiran. Predvčerajšnjim se je izvršila montaža krožnega odra pri gledališču. Konstrukcija in montaža je delo Mariborčanov: načrt je napravil gledališki slikar Usar, železno konstrukcijo je izvršila tvrdica Schell, leseno

konstrukcijo pa gledališki delavci pod vodstvom gledališkega mojstra Jana Mateljka, montažo so izvršili Schellovi in gledališki delavci v 4 dneh.

u— Domačije gorijo. Zgorelo je gospodarsko poslopje s poljskimi prideli vred posestniku Reichtbauerju v Gornji Savinjski pri Majšperku.

u— Smrtno nevarne poškodbe so zadali pretepačji se fantje s kolom orožniku Mihi Ekartu, ko jih je mirni pri nekem pretepu v Grabečincih. Orožnikovo stanje je resno.

u— Drava izroča svoje žrtve. Pri Brezju je naplavila Drava truplo okoli 18-letne ženske. Visoka je 164 cm, ima bubi frizuro, kostanjeve lase, plavo obleko, polsvilene nogavice in rdečkast žemper. Eventuelne prijave najbližji orožniški postaji.

u— Belo vrano je ustrelil pri Sv. Juriju ob Ščavnici posestnik Matija Domanjko. G. Wallner jo bo nagradil in razstavil v svojem izložbenem oknu.

u— »Davčna izterjevalca«. Pri posestniku Vinku Mraku v Počehovi sta se oglašila dva možanca in hotela pobrati pri dobnino v iznosu 150 dinarjev. Ko jo je po bregu primahal posestnik Mrak s precejšnjo gorjačo v rokah, sta jo oba »uradna organa« urnih krač odovrila, češ da imata »mnogo posla«. Več sreče sta imela pri posestniku Kokolovi iz Počehove, ki sta ji pod isto pretezo izvabila nekaj čez 140 dinarjev. Za »uradnima organoma« polvedujejo.

u— Lov za sumljivima begunoma je izvršila včeraj policija na kolesih na prijava spovednika Mohorka iz Rošpoha, ki ju je v rani uri videl stikati ob plotu Rakuševy tvrdke na Aleksandrovi cesti. Po

Zdravniški tečaj o raku zaključen

Bil je izredno koristen in potreben

Ljubljana, 25. septembra. Danes je bil zaključen tridenčni tečaj o proučevanju raka, ki se ga je udeležilo okrog 30 zdravnikov iz vse Slovenije. Vsekaror pa so posamezna predavanja poslušali tudi mnogi ljubljanski zdravniki. Objavljamo tudi danes kratke izvlečke iz teh važnih predavanj. Ob posebni pozornosti je nadalje predaval znani radiolog g. dr. Juraj Körbler iz Zagreba; poslušalo ga je veliko število zdravnikov, ko je razpravljalo o problemih radija in o zdravljenju raka z radijem. Ekscite iz tega predavanja bomo še objavili, takisto izvlečke iz nekaterih drugih predavanj, v kolikor le morejo poučiti našo javnost. Po zagotovitvah zdravnikov je bil tečaj izredno koristen in je pač potrebno, da bi se redno obnavljal.

Rak v prebavlilih

O raku prebavnega sistema je predaval primarij dr. B. Lavrič. Podal je v uvodu kratek pregled organov in opisal najvažnejša mesta, kjer se rak posebno rad pojavlja. Še vedno dobimo okrog 40% raka na črevesju, kjer se ne da radikalno operirati. V primerih, kjer raka ni mogoče radikalno odstraniti, se priporočajo tekoče zvezne paliativne operacije, s katerimi znatno ublažimo neznošno stanje. Najvažnejša je zgodnja dijagnoza rakastega obolenja, kajti brez nje je tudi vsaka borba proti tej bolezni izključena. Zdravljenje je vedno kirurško tam, kjer je radikalna operacija mogoča. Kjer se pa rak ne da operirati, mnogo koristijo radiorontgenološke metode obsevanja.

Notranja spoznava raka

O notranjem razpoznavanju in ugotavljanju raka je predaval primarij dr. Ljudevit Merčun. Zahrbnost raka se pričene uveljaviti že v razpoznavanju. V glavnem hira splošna spoznava na tem, da se nismo dosegli končnega smotra, da bi mogli ugotoviti raka iz kakršnekolikrvne oziroma sokrvične preiskave, čeprav so se taki poskusi danes že pri živih obnesli. Za enkrat smo še vedno navezani pri raku na notranjih organih na posredne znake. Naraslanje obolenih na raku lahko razlagamo z vedno boljšo spoznavo. Da pa prihaja še vedno toliko in toliko bolnikov v obupnem stanju v bolnico, je krivda bolnikov samih, ki ne morejo v današnjem času zaradi hude borbe za obstanek posvečati dovolj pažnje lastnemu telesu in njega težavam.

Znaki začetnega raka so ponavadi zelo malenkostni. Iz celokupnih težav, o katerih bolnik toži, lahko zdravnik z dobro voljo izlušči jedro težav, ki so značilne za raka. V spoznavi ločimo vedno dvojno smer: 1.) zgodnja spoznava, ki nam čimprej zbudi sum na raka. Čimprej ugotovimo raka, tem lažje in uspešneje ga zdravimo. 2.) pozna spoznava, ki določi še možnost operacije oziroma opredelitev zdravilnih metod.

Rak lahko nastopa skoraj v vseh notranjih organih. Rak požiralnika napade v 80% skoraj vedno moške v dobi od 40—

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4, 7. in 9 1/2. uri

SVETISLAV PETROVIĆ

v filmu

Hišica v Grinzingu

Godba LANNER—STRAUSS

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din

v nedeljo ob pol 11. matineja

»DETE GARNIZONA«

Mohorkovem opisu se njuna zmanjost sklada z zmanjšanjem nevarnih zločincev Košanca in Pajmana.

u— Pobreske novice. Pravcata vilka četrt je nastala ob regulirani Nasipni ulici. Stavbna delavnost je bila letos živahna in se nadaljuje. Mesarski mojster Reihert si je postavil čedno vilo. G. Rojko bo zidal vilo, g. Sepec v Sokolski ulici pa je dobil dovoljenje za preadaptacijo pritlične hiše v vilo.

Iz Celja

u— Pogajanja v cinkarni. Včeraj popoldne so se začela v cinkarni spet pogajanja z namenom, da se sklene med vodstvom tovarne in stavkajočim delavstvom sporazum na podlagi katerega bi se stavka končala. Pogajanja so se udeležili rudarski glavar g. inž. Močnik iz Ljubljane, načelnik II. skupne rudarske zadrge g. Pliberšek iz Trbovelj ter zastopniki cinkarne in delavstva. O rezultatu pogajanj bomo še poročali.

u— Spet tatvina kolesa. V terek okrog 17.30 je neznan tat ukradel trgovskemu pomočniku Bogomilu Mastnaku iz Nove vasi izpred neke brvnice v Prešernovi ulici 500 Din vredno črno plesčano moško kolo znamke Puch.

u— Samo do 6. oktobra je čas, da si nabavite državne srečke v podruž. »Jutra«.

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 veverilni »Dolarski princ« in zvočni tehnik.

u— Uradni dan zbornice za TOI bo v terek od 8. do 12. v posvetovalnici združenja trgovcev.

70 let. Nujno je, da v tej starostni dobi, kadar se pojavijo težave pri požiranju, vedno mislimo na raka požiralnika. Takšnega raka lahko vedno že zgodaj spoznamo z gastroskopom (oesophagoskopom), oziroma klinično in rentgenološko preiskavo. Močan dražljaj h kašlju in pa živčne bolezni v prsih, nekoliko krvav izmeček pri sešer krepkem človeku, bo vedno sumljiv znak za raka na pljučih, ki ga bo klinična in rentgenološka preiskava vedno lahko potrdila, zlasti ker pri pljučnih rakih v pričetku bolezni dosežemo z rentgenološkim obsevanjem prav lepe uspehe.

Rak jeter, žolčne mehurja in žolčnih vodov pričena ponavadi vedno z znaki žolčnih kamnov, klinično pa vendar lahko kmalu ugotovimo pravo bolezen. Tudi rak trebušne slinavke ima svoje znake, da ga moremo sicer težko, pa vendar zanesljivo spoznati.

Čeprav je notranja spoznava raka šele v povojih, vendar lahko smelo trdimo, da more zdravnik že iz začetnih težav bolnika pogosto opravičeno sumiti na raka. Njegova sveta dolžnost je, da ob najmanjši sumu o taki bolezni, ne odneha, da ta sum ali potrdi ali popolnoma zavrne, bodisi da to more sam, oziroma da pošlje bolnika v specialno preiskavo v kak zavod. Na ta način ugotovimo z bolnikom in zdravnikom sodelovanjem raka pravčasno, dokler ga še moremo z našimi sredstvi izkoreniniti.

Živčevje in rak

Predavatelj docent dr. Ivan Robida je v daljšem uvoduem razpravljanju o novotvorbah možgan in hrbtenjače v obče, njihovi spoznavi in legi naglašal precejšnjo vredenost slednje tudi za spoznavno ustrojstvo, to je: vrste oteklin. Tudi samo na sebi neuhde oteklino osrednjega živčevja, zlasti one, ki se odlikujejo z naglo in močno porastjo in njenimi posledicami, težko okrnjujejo zdravje in celo ogrožajo življenje. Prognosa zlih novotvorb, med njimi raka, pa je vedno slaba: Operacije so tudi v primerih, v katerih bi bil rak pristopen zanje, vprav zaradi te rekovne zločnosti njegove odveč. Rakovine osrednjega živčevja so navedno sekundarne to je nastale po zaneskih iz obolenih tkanih na drugih organih v mozgovje, ali pa prodirajoči iz sosedstve, na raku obolele, v živčno tkivo. Primarni to je v mozgovini vznikli in vzrastli raki (v Sloveniji se pojavljajo skoro vedno samo pri otrokih in mladih ljudeh) pa so še bolj redki, kakor sekundarne novotvorbe. Tudi je njihova spoznava dokaj težja, odnosno čisto nemogoča.

Kakor oteklina možgan v splošnem, prav tako, ne povzroča rak zbog okvare važnih sredstev v možganju neposredno samo živčnih, ampak vodi včasih tudi do duševnih motenj, bodisi, ker pronica in se širi v poljih, ki so temelji našega duševnega življa, bodisi, ker s svojimi razpadlinami zastruplja telesne sokove in tako neposredno povzroča prehodne duševne motnje, ali celo tudi prave, dasi samo simptomatične in mejo značilne psihoze.

Gospodarstvo

Italija si osvaja petrolejska polja v Iraku

Italija trpi, kakor znano, hudo pomanjkanje industrijskih sirovin, kakor tudi pogonskih sredstev. Zato gre vsa njena politika za tem, zagotoviti si kritje potrebe po teh sirovinah. Zlasti si prizadeva Italija, da si zagotovi potrebo po nafti in mineralnem olju. Navzlic velikim naporom krije Italija za lastno produkcijo nafte komaj 1% potrebe. Zato je prisiljena, da si v inozemstvu pridobi izdatnejša petrolejska polja. Kot instrument državne politike za nafto je Italija osnovala družbo Azienda Generale Italiana Petroli (Agip). Ta poldržavna družba je prišla z vrtnjem v Albaniji, ki pa so pokazala le malo uspeha. Zato si je pridobila udeležbo pri dveh rumunskih petrolejskih družbah, in sicer pri družbi Prahova in pri rafineriji Petrolul Bucuresti. Družbi Prahova je kmalu uspelo znatno dvigniti produkcijo, in sicer od 49.000 ton v letu 1928. na 600.000 ton v lanskem letu. Družba Agip je nadalje pridobila lastništvo rafinerije na Reki.

Najdalekosejšo transakcijo pa je družba dosegla letos, ko si je osvojila obsežna petrolejska polja v Iraku, zapadno od Tigrisa. Pred dnevi je vzbudila precejšnjo senzacijo v mednarodnih gospodarskih krogih vest, da je odstopil Sir Edward Mountain predsednik družbe Mosul Oil Fields Ltd in družbe British Oil Development Co, ki ima koncesijo za pridobivanje nafte v Iraku zapadno od Tigrisa. Nadalje sta odstopila še dva druga člana uprave obeh družb, ki jih je v upravi pet, poleg dveh Nemcev in enega Francoza. Okrepitev italijanskega vpliva pri dveh družbah, ki je v najnovjši spremembi postal odločujoč, je v zvezi s spremembo lastništva delnic, ker pri-

pada sedaj italijanski skupini 52% glavnice.

Družba Mosul Oil Fields Ltd je bila ustanovljena leta 1932. in ima 2.33 milijona funtov glavnice. Prevzela je že pred leti vse delnice družbe British Oil Development, ki imajo koncesijo za pridobivanje nafte zapadno od Tigrisa na območju 45.000 kvadratnih milj. Zanimivo je, da je pri pridobitvi te koncesije igral glavno vlogo Mr. Rickett, čigar ime se je nedavno ponovno navajalo v zvezi s pridobitvijo abesinske koncesije za nafto. Prvotno so bili pri obeh družbah udeleženi Angleži, Italijani, Nemci, Francozi in Švicarji. Če je sedaj Italija, zastopana po poldržavni družbi Agip, pridobila večino, so morali drugi delničarji prodati svojo udeležbo Italijanom.

Seveda bodo morali Italijani za uspešno eksploatacijo teh petrolejskih polj investirati še prav mnogo kapitala, zlasti za pridobitev primernih transportnih sredstev. Vprašanje je seveda, če bo družba Mosul Oil Fields dobila enak pomen, kakor znana družba Iraq Petroleum Co, ki ima prav tako v Iraku koncesijo za pridobivanje nafte, in sicer vzhodno od Tigrisa in je letos z ogromnimi stroški zgradila preko puščave do Haife in Tripolisa napravo za prenos nafte po ceveh. Tudi družba Mosul Oil Fields, kjer imajo sedaj Italijani večino, je imela v načrtu postavitev take cevne naprave. Ta načrt pa je očitno propadel in namerava družba zgraditi železniško progo, ker je nafta iz petrolejskih polj, zapadno od Tigrisa, pregoša in manj sposobna za prenašanje po ceveh. Projektirana železnica predstavlja manjkajoči del bagdadske železnice in so investicijski stroški predvideni na 3,5 milijona funtov (710 milijonov Din).

Seja Centralnega predstavništva trgovskih združenj

V nedeljo je bila v Beogradu seja Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj, ki so se je udeležili delegati zvez iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Skopja, Sarajeva, Banjaluke in Osijeka, dočim se je splitska zveza opravičila. Ljubljansko zvezo je zastopal njen predsednik Josip Kavčič. Po izčrpnih debatah, ki so se je udeležili zastopniki vseh zvez je bila soglasno sprejeta resolucija, ki pravi med drugim:

V skladu s svojimi prejšnjimi sklepi se Centralno predstavništvo trgovskih združenj izjavlja proti vsaki zaščiti; Če pa se je uporabi zaščita, potem ne sme biti generalna, temveč individualna ter mora biti od zaščite izključeni dolgovci za blagovne terjatve trgovcev. Pogošteviti se mora poravnalno postopanje izven konkurza, da bo ceneno in hitro, ter izključiti poklicne posredovalce. Postopanje naj se prilagodi načrtu, ki ga je izdala Zveza trgovskih združenj v Zagrebu.

Centralno predstavništvo se nikakor ne strinja in je nezadovoljno z načeli, po katerih je sestavljena uredba o zborniških volitvah; kljub temu pa zahteva, da se volitve razpišejo čimprej. V skladu s sklepom lanskega letnega kongresa v Skopju bi moral biti letos kongres trgovstva v Zagrebu. Na seji 15. julija je bilo sklenjeno, da se kongres skliče za 6. in 7. september v Zagreb. Ker pa je bil čas za pripravo velikega in imponentnega kongresa prepočasno odmerjen, je bilo sklicanje kongresa odloženo. Ker je sklicanje zaradi sesenske sezone že prepozno, je bilo na seji Centralnega predstavništva sklenjeno, da se kongres kličie spomladi prihodnjega leta v Zagrebu. Prihodnja seja Centralnega predstavništva bo 16. in 17. oktobra v Sarajevu.

REMINGTONOVE

pisalne stroje kakor tudi stroje za računanje — prodaja po zelo ugodnih mesečnih odplačilnih obrokih in priznava nizkih cenah Remingtonov reprezentant DRAGUTIN GRUNBERGER, Ljubljana, Gajeva št. 6. I. nadstr. Telefon 34-19.

Na osnovi testamenta pok. g. Koslerja Josipa, se velika dvonadstropna

STANOVANJSKA HIŠA

z vrtom v centru Ljubljane, Šelenburgova ulica št. 3 zelo ugodno prodaja.

Za pojasnila se je obrniti na notarsko pisarno PLETWEISSA KARLA, javnega notarja v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2, kamor je staviti ponudbe vključno do 19. oktobra t. l.

ZAHVALA

Za izrazne sožalja ob smrti naše preljubljene soproge in matere, gospe

Ane Sikošek

kakor tudi za darovano cvetje in vsem, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti, se tem potom najpriščneje zahvaljujemo.

Prosimo tihega sožalja.

Store pri Celju, 25. septembra 1935.

RODBINA SIKOŠEK
in ostalo sorodstvo.

Gospodarske vesti

= Volitve v gospodarske zbornice. Minister za trgovino in industrijo je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta na podlagi čl. 1. zakona o odložitvi volitev v trgovske, industrijske in obrtne zbornice in glede na čl. 18. in čl. 39. uredbе o volitvah svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic sprejel sklep, da je treba pristopiti k volitvam svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic. V to svrhu je minister za trgovino in industrijo zahteval od vseh gospodarskih zbornic, naj mu čim prej stavijo utemeljene predloge o roku teh volitev in njihovem področju. O volilnih dneh za posamezne zbornice bo minister za trgovino in industrijo izdal kasnejše odloke.

= Pogajanja z Madžarsko končana. V zvezi s končanim delom mešane jugoslovnsko-madžarske komisije je ministrstvo za trgovino in industrijo izdalo danes tole poročilo: Mešana jugoslovnsko-madžarska komisija, ki jo odreja trgovinska pogodba od 11. septembra 1934, se je sestala 19. t. m. v prostorih ministrstva za trgovino in industrijo k svojemu prvemu zasedanju. V dva odbora razdeljena komisija je proučila vse ovire, ki so se pojavile pri izmenjavi blaga med našo državo in Madžarsko. Da bi se povečala izmenjava blaga v čim večjem obsegu, so Jugoslavi dovoljeni nekateri novi kontingenti k prejšnjim kontingentom pa so ji dodeljeni tudi dopolnilni kontingenti (les, sveže in konzervirane ribe). Z jugoslovnske strani pa so dovoljene olajšave za uvoz nekaterih proizvodov, ki so važni za madžarsko gospodarstvo. Mešana komisija je končala svoje delo 23. septembra. Zaključni protokol sta podpisala 24. t. m. za Madžarsko pooblaščen minister Alfred Nefel, za Jugoslavijo pa šef Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Juraj Tomičič.

= Borba za holandski goldinar. Poslednjo atako inflacionistov na holandski goldinar je Nizozemska banka še kolikor toliko z uspehom odbila, vendar pa s takimi žrvnami, da je težko govoriti o zmagi. V nekaj dneh je morala Nizozemska banka oddati za okrog 70 milijonov goldinarjev zlata. S tem v zvezi je prevzela zlata v Ameriko dosegel izreden obseg. Zadnje dni je nastopilo zopet pomirjenje, toda vprašanje je, če to ne bo le kratak odih. Glede valutne politike obstoja v Nizozemski precejšnje nasprotje med vlado, fronto in opozicijo. Nizozemska banka je eskontno mero dvignila za 6% in tudi na denarnem trgu je situacija zelo napeta. Značilen je bil govor ministrskega predsednika Colijna, ki je na stavljeno vprašanje v parlamentu dejal, da bo težko izogniti se devalvaciji, če bo nizozemsko prebivalstvo kopilo tuje valute; le če bo publika ohranila zaupanje, se da devalvacija preprečiti.

= Prijava depojev vrednostnih papirjev, ki so last inozemcev. Narodna banka je izdala na vse denarne zavode, podjetja, posamezne trdnice in zasebnike, naj ji takoj, najdalje pa do 1. oktobra prijavijo vse depoje vrednostnih papirjev (državne vrednostne papirje, razne kavelje, založnice in podobno), ki so lastnina tujcev, t. j. oseb ali tvrdk, ki prebivajo v tujini, ne glede na državljanstvo. V tej prijavi je treba navesti te podatke: 1. Državo tujega lastnika vrednostnega papirja, 2. vrsto vrednostnega papirja, 3. nominalni znesek, 4. zadnje leto izplačnega kupona, 5. dan, od katerega se nahajajo vrednostni papirji v tujini, 6. način, na kateri je nastala ta tuj. terjatev. Opozorjajo se vse osebe in ustanove, ki imajo vrednostne papirje, ki so last tujcev, naj do določenega roka zanesljivo vložijo prijavo, ker bo Narodna banka reševala prošnje za transfer dividend oziroma otrestiti samo na podlagi vloženih prijav.

= Izvoz perutnine v Italijo. Po dosedanjem sklepu kmetijskega ministrstva so se morale železniške pošiljave perutnine v Italijo pošiljati samo čez Rakek in Sušek. Ta omejitev je v najnovejšem sklepom kmetijskega ministrstva razveljavljena. Odslej bo mogel izvoz perutnine v Italijo tudi čez državno obmejno postajo Jesenje. — Podbrdo.

= Naš kliring s švic. V klirinskem prometu s švic je naš pasivni saldo (naš klirinski dolg) 23. avgusta narasel na 707 tisoč frankov. Od tedaj pa opozamo nazadovanje in je saldo 7. septembra znašal 640.000 frankov.

= Konkurz, ki je bil razglašen s skle. pom okrogznega sodišča v Ljubljani o imovini prezadolženecv Kende Ivana in Marije, posestnikov in hotelirjev na Bledu, se s sklepom okrogznega sodišča v Ljubljani

odpravlja, ker ni pokrilitja za stroške postopanja po § 178 konkurznega zakona.

= Dobava drv. Kr. banska uprava dravne banovine v Ljubljani razpisuje v skrajšanem roku drugo javno ofertalno licitacijo za nabavo 300 m, bukovih drv v cepaninah in 35 m, mehkih drv. Licitacija bo 12. oktobra.

= Oddaja bufeta na postaji Velenje v triletni zakup se bo vršila potom licitacije 16. oktobra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Hmelj

+ Zatec, 25. septembra. V zateškem hmeljskem okolišu se nakupovanje hmelja nadaljuje pri mirni, toda čvrsti tendenci in pri cenah od 1500 — 1800 Kč za 50 kg.

+ Zatec, 25. septembra. Na trgu je nadalje povpraševanje tako po najslabših, kakor tudi po najboljših kvalitetah. Cene so nespremenjene od 12 Din za najslabše reče blago do 30 Din za najboljšo gladko blago. Trenotno pa je v splošnem nekoliko manj povpraševanja, ker je trgovina pri živahni kupelji preteklega tedna deloma izvršila doledanja naročila, ter čaka novih pooblastil na nadaljnje nakupovanje. Ponovno se bile ugotovljene nerednosti in pritožbe v hmeljski trgovini z diferencialni nakupi. V posameznih redkih primerih zadene krivda tudi producenta hmeljarja. Opaža se v trgovinski tendenci, da kmeta hmeljarja ne bi pri nerodnostih, odklonitvah pri prevzemu, diferencialnih nakupih in drugih sporih jemali uradni organi v zaščito in da bi se sporne stvari prepuščale razsodišču, ki pa doslej morda zaradi predsodkov ni moglo postati še popularno in je po načinu poslovanja preveč komplicirano. Zdi se, da je potreben zakon, ki bo dal trgovini sicer točno določene pravice, ki pa bo popolnoma zaščitil gospodarsko in socialno šibkega producenta hmeljarja.

Borze

25. SEPTEMBRA

Na ljubljanski borzi sta se danes devizi London in Trst okrepili, dočim je bila deviza Newyork nadalje slaba. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8.57—8.67. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.58, v angleških funtih po 234.50 in v grških bonih po 32.50, dočim so se španske pezeze nudile po 5.62. Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda nadalje popuščala in je bil za koso naprej zabeležen zaključek po 360, pozneje pa se je tendenca zopet zboljšala in je bil promet po 363 (v Beogradu so bili zaključki po 362—363). Tudi 7% investicijsko posojilo je popuščilo ter je bil zabeležen zaključek po 78. Nadalje je bil promet v 8% Blairrovem posojilu po 81, v delnicah PAB po 229 ter delnicah Dubrovniške plovbe po 90 in 95.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2959.94—2974.54 Berlin 1756.08—179.95, Bruselj 740.24—745.31, Curih 1424.22—1431.29, London 215.23—217.29, Newyork 4343.94—4380.25, Pariz 388.89—290.33, Praga 181.05—182.16, Trst 356.81—359.90.

Curih. Beograd 7. Pariz 20.2675, London 15.15, Newyork 307.50, Bruselj 52, Milan 25.10, Madrid 42.0250, Amsterdam 207.8250, Berlin 123.70, Dnaja 57.50, Stockholm 78.03, Oslo 76.03, København 67.60, Praga 12.72, Varšava 57.9750, Atene 291.75.

Efekte

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 361—362, za dec. 364 bl, 7% invest. 78—79, 7% etabiliz. 80—82, 7% Blair, 70.50 bl, 8% Blair 79.50—81, 6% begluške. Ške 61—63; delnice: PAB 229—231, Trboveljska 100—110, Dubrovačka plovbiha 90—95.

Beograd. Vojna škoda 361—362 (362—363), 7% Blair 69—70.50, 6% begluške, 65.50—65.75 (66), PAB 231—232 (231.233).

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chicago, 25. sept. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 98.50, za maj 98.75; koroza: za sept. 81, za dec 58.

+ Winnipeg, 25. sept. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 98.375, za dec. 91.25.

+ Ljubljanska borza (25. t. m.) Tendenci: za žito čvrsta. Nudijo se (franko naklad. postaja): pšenica: baška 79/80 kg po 150 — 155 prekmurska, 78 kg po 152.50 — 155; oves: slavonski po 120 — 125; koroza: baška po 100 — 102.50; banatska po 98 — 100; moka: baška in banatska »0g« po 250 — 255; baška »2« po 230 — 240; »5« 219 — 220 otrobi: baški po 110 — 115.

+ Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Tendenci nespremenjena, promet srednji. Pšenica (78 kg): baška 146—150; baška ladja Tisa 152.50—155; ladja Begej 152—154; slavonska 147.50 — 150; sremska 147.50 — 152.50; banatska 146 — 150. Oves: baški sremski in slavonski 112.50 — 115. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 124 — 126. Koroza: baška in sremska 95 — 96; banatska 93 — 95. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 215 — 235; »2« 195 — 215; »5« 175 — 195; »6« 155 — 175; »7« 135 — 145; »8« 107.50 — 112.50. Otrobi: baški in banatski 85 — 87.50. Fižol: baški in sremski, beli 275 — 280.

+ Budimpeštanska terminalska borza. (25. t. m.) Tendenci nedoločena. Pšenica: za okt. 15.44—15.45, za marec 16.22—16.23; koroza: za maj 16.78—16.80.

BOMBAZ

+ Liverpool, 24. septembra. Tendenci stalna. Zaključni tečaj: za okt. 5.89 (prejšnji dan 5.89), za dec. 5.79 (6.79).

+ Newyork, 24. sept. Tendenci stalna. Zaključni tečaj: za okt. 10.56 (10.48), za dec. 10.57 (10.53).

ZIVINA.

+ živinski sejem v Mariboru. Na sejem dne 24. septembra je bilo prigranah 13 konj, 18 bikov, 122 volov, 418 krav in 12 telet, skupaj 583 glav, prodanih pa je bilo 347 glav. Cene za kg žive teže so bile naslednje: debeli voli 2.75—3 Din, poldebili 2.25—2.50, plemenski 2—2.90, bikci za klanje 2—2.50, klavne krave debele 2—2.75, plemenske krave 1.50—2, krave za klobasje 1—1.25, molzme in breje krave 2.25—2.50, mlada živina 2.50—2.80, teleta 3—4 Din.

Iz Kamnika

ka—Veliki Kamnik na vidiku. Razvija se živahna akcija za ustvaritev velikega Kamnika s priključitvijo okoliških občin. V nedeljo so imeli sešatek zastopnikov neveljskih občanov, ki so sprejeli sklep, naj se Nevije in Vrhopolje združijo z Mekinjami v eno občino, ako se Mekinjam spet priključi del Spodnjih Mekinj, ki spada za zadnji kamasaciji v kamniško občino. V nasprotnem primeru pa naj se Nevije in Mekinje priključijo Kamniku. Tako se je izjavilo tudi prebivalstvo Mekinj. Ni še znano, kakšno stališče bodo zavzele Tujnice, ki so zdaj priključene Komendi. Te dni bo imel tudi kamniški občinski odbor sejo, na kateri bo pretresal sklope okoliških občin ter zavzel svoje stališče.

ka—Proslava 35-letnice gasilskega društva v Moravčah se je vršila v nedeljo z lepo prireditvijo, na katero je prihitelo veliko število gasilcev iz vsega srezu. Proslave so se udeležili tudi Kamničani. Načelnik moravskih gasilcev, župan g. Tomc je v svojem govoru poudarjal zasluge šolskega upravitelja g. Tomana za razvoj in uspešno delovanje gasilskega društva v Moravčah, lepe misli o gasilstvu pa je razvijal v svojem govoru tudi župni načelnik g. Cerer iz Kamnika.

ka—O regulaciji Bistrice in bistrški cesti. Za regulacijo Kamniške Bistrice med veliko zatvornico in Stranjami je bil iz fonda za javna dela določen znesek 85.000 iDn. Regulacija tega dela Bistrice je zelo potrebna, ker je velika nevarnost, da voda ob poplavi obide zatvornice ter jih poruši z jezovi vred, za katere je bilo pred štirimi leti žrtvovanih milijon dinarjev. Od določenega zneska Kamnik še ni prejel nobenega obroka, čeprav bi bil zdaj najprimernejši čas za taka dela. — Tudi vprašanje očetovstva bistrške ceste še vedno ni urejeno. Cesto je za enkrat prevzela občina Kamniška Bistrica med občinske ceste I. reda, vendar brez vsake obveze v pogledu vzdrževanja. Predlog za uvrstitev med banovinske ceste II. reda pa še vedno ni rešen.

Iz Ptuja

— Olepševalno in tujsko prometno društvo v Ptuju je izdalo v propagandne svrhe za dvih tujskega prometa lično izdelano brošuro »Ptuj z okolico«. Vodič bo prav dobro služil ne samo tujcu, marveč tudi domačinu, ker obsega zgodovinski opis, dalje zgodovinski popis mesta Ptuj, izlete v okolici in seznam hotelov in gostiln. V vodiču so zelo lepi posnetki iz Ptuja samega ter iz raznih izletnih točk. Dosedaj nismo imeli v Ptuju kakakega pripomočka, s katerim bi se lahko tujec orientiral, zato je delo, ki ga je izvršil odbor, ne strašče se velikih stroškov za tisk.

Mladinska knjižnica Atene otvorjena

Šteje 2500 leposlovnih knjig in je vsakomur dostopna

Ljubljana, 25. septembra. Nekadaj mračni prostori bivše mestne slavinjske v Prečni ulici, ki so videli toliko bede in gorja, a se je nedavno v nje vselila kuhinja kraljice Marije, so danes ob 17. doživeli pomebno slavo: TKD Atena je s primerno slavnostjo otvorila prvo slovensko javno mladinsko knjižnico an etalnico, iz katere bo zajemala naša mladina kulturne dobrine in vrednote ter bistrila svojega duha.

Kakor znano, je TKD Atena priredila letnjo za knjige, katere uspeh je bilo zelo ugoden, a agilnemu društvu se je sreča nasmešnila eš na drug način. Glavni dobitek — bilo je 500 leposlovnih mladinskih knjig — je zadel sicer neki dobitek v Celju, a sreče ni plačal in tako je ostal Ateni. Vre Atenasice pa niso dolgo razmišljale, kaj bi s tolikimi knjigami in sprožena je bila misel, naj se ustanovi mladinska knjižnica. Rečeno, storjeno! eumorne članice so šle spet na delo, pritiscale povsod na kljuko in apelirale pri vse instancah. Rezultat je bil presenetljiv. Že v nekaj mesecih je knjižnica narasla na 2500 lepih mladinskih knjig, med njimi ne manjka vseh slovenskih klasikov. Tako se je Atena odločila, da otvori knjižnico. Društvo kraljice Marije — ni mogrede naj omenimo, da tudi tam deluje večina požrtvovalnih Atenasice, — je rade volje dalo na razpolago svoje prostore, ki jih je Atena opremila z ličnimi belo pleksanimi polci, da jih je res veselo pogledati, police pa je napolnila s knjigami.

Slavnostni otvoritvi so prisostvovali tudi odlični predstavniki naše javnosti. G. bana je zastopal učitelj g. Širok, navzoč je bil tudi predsednik mestne občine dr. Ravnar in z njim zastopniki magistrata, Delske zbornice, OUZD, raznih šol, zlasti tudi liceja, Osrednjega zavoda za žensko obrt, Slovenskega ženskega društva, »Ženskega svetca in Mladice.

Vee goste je prisrčno pozdravila predsednica TKD Atene g. Minka Krofova in se v uvodu prisrčno zahvalila vsem, ki so omogočili društvu to akcijo, zlasti pa banovini, mestni občini in vsem svojim vrliim sodelavkam. Poudarjala je, da je knjižnica ustanovljena zato, ker današnje gospodarske razmere ne dopuščajo otrokom zadostne nabave knjig, šolske knjižnice so pa slabo podprte. Knjižnica bo odprta vsak dan popoldne, vpijanja je malenkostna, prav tako pa tudi članarina, da si bo lahko tudi najrevnejša mladina nabavila ali izposojala sebi primerno čtivo. V čitalnici bodo na razpolago tudi revije in strokovni časopisi. G. Krofova je nato izročila knjižnico g. Juvanovi v varstvo.

Besedo je nato povzela prof. Wirglerjeva, ki je v lepem govoru očrtala zgodovino postanka knjižnice, njen namen in pomen. H koncu naj še omenimo, da so se za knjižnico, za zbirko knjig in ureditev prostorov potrudile poleg predsednice g. Krofove zlasti tudi prof. Wirglerjeva, prof. Stelctova, g. Juvanov, g. Cerarjeva in gđ. Vregova.

MI DAJEMO VEČ!

Zaradi povečanja naročil in racionalizacije smo podvojili kapaciteto novih angleških instalacij. Tako smo znatno zmanjšali produkcijske stroške, kar pomeni, da vam dajemo večjo višino.

NAŠE CENE
S U K N A
ZA OBLEKE
od 80.-
do 180.-

VLADA
TEOKAROVIC
I KOMP.
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARACIN

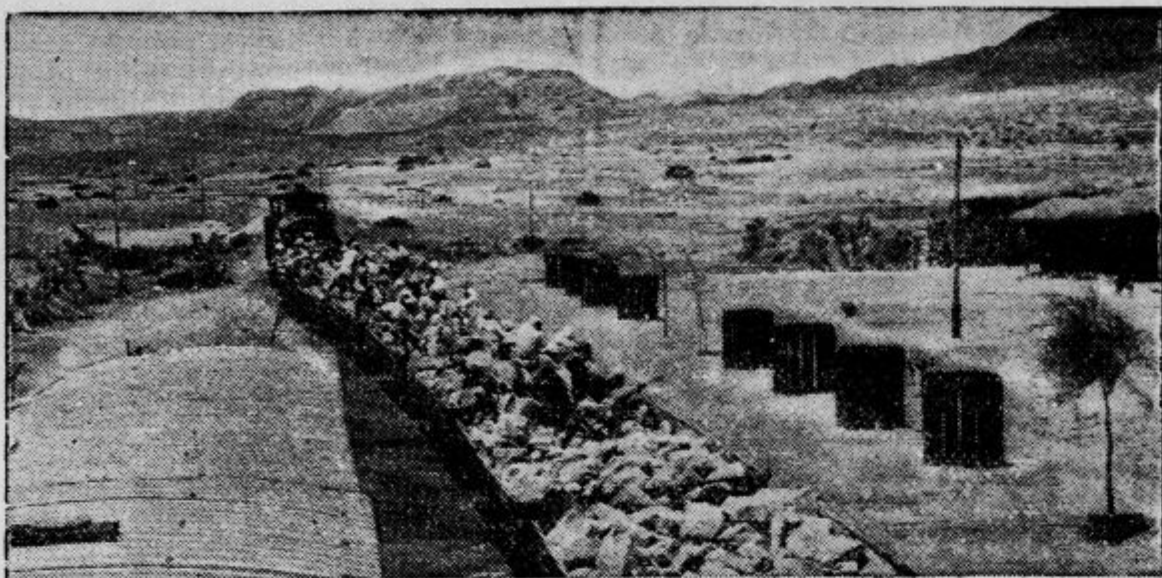
Glavna žila Abesinije

Železnica, ki veže francosko pristanišče Džibuti z Addis Abebo, je hrbtenica abesinske trgovine — Država črnega cesarja izvaža v glavnem kože, kavo in žito, uvaža pa vse mogoče evropske proizvode

Železniška proga, ki veže Džibuti, glavno mesto francoske Somalije, z abesinsko prestolnico Addis Abebo, je danes v ospredju svetovnega zanimanja. To ni neumljivo, saj je to edina velika prometna žila, ki veže Abesinijo s svetom, edini njen izhod do morja. Če bi jo v vojni z Italijo razdrl, bi pomenilo to skoraj toliko, kakor konec abesinske odpornosti, kajti po tej progi se lahko negusova dežela stalno zalaga z vojnim materialom.

Razen z izredno strateško in gospodarsko važnostjo pa se ta železniška proga ponaša tudi s tem, da spada med največja dela moderne tehnike. L. 1894. pod cesarjem Menelikom II., je dobila družba »Chemins de Fer Branco-Ethiopen de Djibouti a Addis Abeba«, ki je še danes njena lastnica, koncesijo za zgraditev železniške zveze iz Džibutija v Harar in od tam do tedanje abesinske prestolnice Entete. Šele 1917. torej 23 let pozneje, so jo otvorili z velikimi slovesnostmi. Z velikanskim navdušenjem je sprejelo prebivalstvo prvi vlak, ki je prispel vseh okrašen v novo prestolnico Addis Abebo.

Družba, ki upravlja progo, ima po zadnjem izkazu 17.900.000 fr. kapitala. Trudi se neprestano, da bi dvignila promet in udobnost potovanja. Ta čas ji je na razpolago 54 lokomotiv, med njimi 46 z nenavadno velikimi tenderji in 8 manjših ranžirnih strojev. Osebnih vozov ima 46, med njimi 8 razkošnih spalnih vozov, deset mešanih vozov 1. in 2. razreda, 26 vozov 3. razreda in 2 službena voza. Sedežev imajo vsi ti vozovi 2700, spalne vozove hladi in razsvetljuje elektrika. Tovornih vozov je 445, med temi 19 tankov. Tovorni vozovi imajo varčnina nosilnost 20 ton. Proga gre preko treh velikih mostov, med katerimi je posebno 151 m dolgi most preko reke Akusa, mojstrsko delo inženjerske umetnosti. Lok

Abesinsko vojaštvo popravlja železniško zvezo Abesinije s svetom, progo Džibuti — Addis Abeba. Tukaj vidimo vagonce z materialom med Duanlem in Diradavo

tega mosta se pne 60 m nad vodo. Predorov je več, posebno velik je tisti, ki gre skozi gorovje Har. Omembe vredno je končno postajno poslopje v Addis Abebi, ki so ga posvetili l. 1929. To je krasna zgradba iz kamna, ki združuje v sebi na nenavaden način francoski okus in abesinski slog.

Proga, ki poteka od obale do osrčja abesinske visoke planote, je hrbtenica abesinske trgovine. Na postajah sprejemajo primitivne karavane uvoženo blago in ga raznesejo do najoddaljenejših delov države. Lansko leto so po železnici pripeljali v deželo 32.316 ton blaga, dočim so izvozili za 27.477 ton domačih pridelkov. Ti pridelki so v glavnem ovčje, kozje, goveje in

črne panterse kože, kava in žito. Uvoz prinaša spet vse mogoče evropske produkte, posebno bombažno blago, gradbeni material, železne in pločevinaste izdelke.

Najvažnejši napredek zadnjih let pomeni uvedba nočnih voženj, kar je bilo prej zelo tvegano. Sedaj razsvetljujejo mogočni reflektorji na strojih progo daleč pred seboj. S tem se je tudi vozni čas zelo skrajšal. Redni vlaki premagajo 784 km dolgo progo sedaj v 33 urah, posebni vlaki celo v 25 urah. Proga je enotna in se od Džibutija do Addis Abebe skoraj nepretrgoma dviga. Prvi del gre skozi brezupne puščave in pustinje, v abesinskem visokogorju pa doseže končno travno stepto in rodovitna ozemlja.

Danski kralj Kristijan X. Jubilej vladarja miroljubne države

Danes praznuje kraljevina Danska 65 letnico rojstva svojega vladarja Kristijana X., ki vlada tej vzorno urejeni in upravljani državi že dobrih 23 let. Danski narod se je po svoji bojeviti preteklosti posvetil izključno miroljubni ureditvi svoje države in lahko služi v tem pogledu za posnemanja vrednega primera vsem onim narodom, ki ne iščejo svoje sreče v imperialističnih težnjah in vojnah.

Kmalu bo preteklo sto let odkar je bila Danska zapletena v svojo zadnjo vojno in blagoslov dolgotrajnega miru je opaziti na blagostanju, ki je posihmal zavladovalo v tem delu germanskega severa. Zlasti pod vladjo sedanjega kralja je Danska postala izvoznik prvovrstnih kmetijskih pridelkov, ohranila pa si je močno pozicijo tudi v mednarodnem pomorskem prometu. Ti dve panogi, ki najbolj procvetata v dolgo trajajočem miru, sta dvignili bogastvo in z njim kulturno stopnjo danskega naroda do zavidanja vredne višine. Kljub temu, da je prebivalstvo osredotočilo vse svoje napore na kmetijstvo in na prekomorsko trgovino, ni zanemarilo modernega tehničnega napredka.

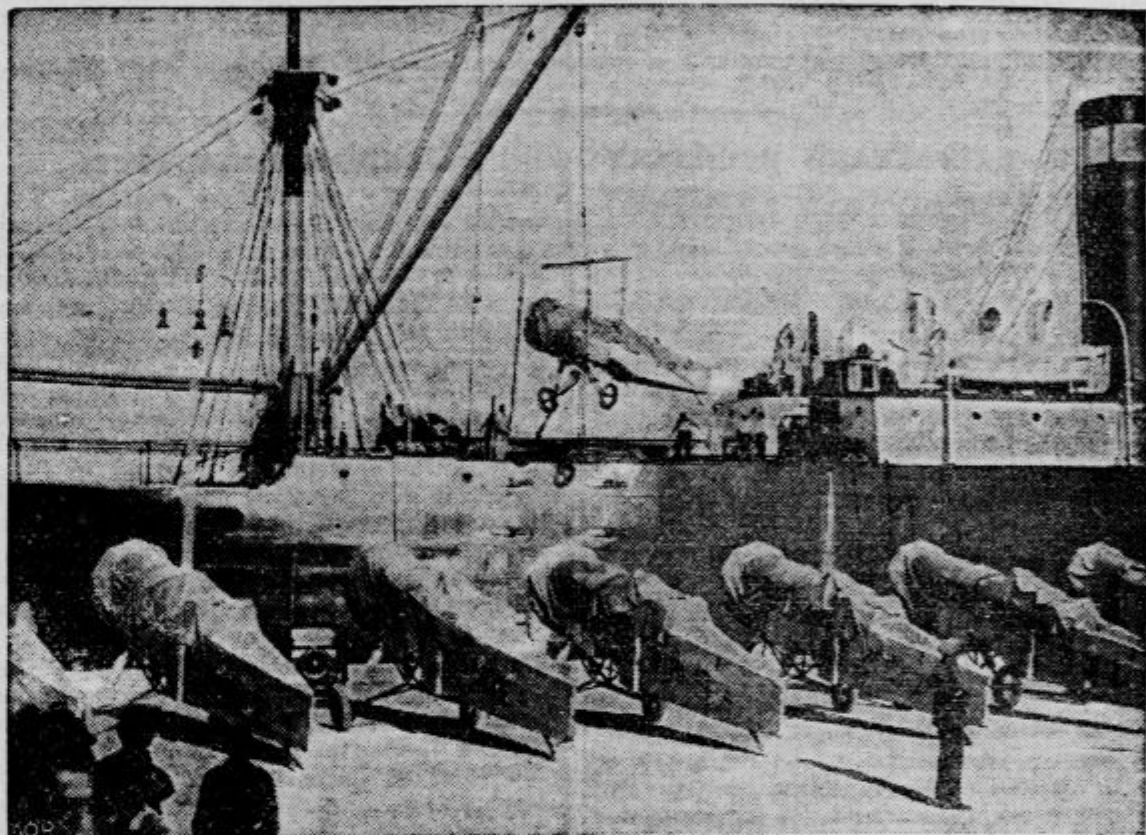
Danski inženjerji uživajo velik ugled v tehničnem svetu in drugi narodi jim radi poverjajo razna važna javna dela. Tako so danski tehnikarji v veliki meri sodelovali pri gradnji novih železnic v Turčiji in Perziji, pri luških delih na Pirenejskem polotoku, bili pa so zaposleni tudi v bližnjem sosedstvu n. pr. v Litvi in na Poljskem, kjer so v Gdini zgradili vse obrežne zidove, valolome in pomole. O njihovi sposobnosti pa

prizna največji most v Evropi, ki veže celino z otokom Fionijo preko Malega Baita.

Za ves ta napredek gre v veliki meri za sluga kralju Kristijanu, ki je s svojo miroljubno in modro politiko pospeševal razvoj narodnega gospodarstva in bil eden izmed največjih podpornikov vsakega tvornega prizadevanja.

Vse za Vzhodno Afriko!

V Neapelju čakajo italijanski aeroplani, da jih naložijo na ladjo, ki jih bo odpeljala skozi Rdeče morje

Kačji strup in talci

Kako se Abesinija pripravlja na krvavi ples

Ladislav Farago poroča iz Khartuma: V Abesiniji je vse pripravljeno za vojno, ki bo najbrže izbruhnila 27. septembra. opoldne, ob času, ko se po tradiciji zadnjih deset let ustavijo nalivi. Poglavarji abesinskih rodov odhajajo s svojimi vojaštvom trumoma v prestolnico, kjer pričakujejo, da jih bodo oborožili. Doslej ima namreč samo 20 odstotkov vojščakov puške.

Abesinsko vojaštvo kampira večinoma v majhnih naselbinah in kadar odide naprej, ostane v navadno brez živih. Prej se je dobilo v abesinski vasi sto jajec za 15 Din, kokoš ali petelin pa za 5 Din. Danes teh živih vobče ni več dobiti ali pa so se tako podražila, da si jih domače prebivalstvo ne more privoščiti ter mu grozi lakota.

V severnih provincih, kjer domneva, da se bo začela vojna, je zbranih 60 t. soč mož pod poveljstvom šestdesetletnega ras Kasse iz Adeu. Vendar se govori, da bo tega kneza v poveljstvu zamenjal sam

abesinski cesar. Abesinska vojska si želi spopadov samo pomoči. Namera Abesincev je, pustiti sovražnika najprej v deželo in ga potem obkrožiti.

Doslej so pod orožjem samo Amhari, vladajoči rod Abesinije, dočim so Gali, ki štejejo 4 milijone duš ter žive južno od Addis Abebe, še doma. Tudi oni bodo radi volje sodelovali v vojni, toda samo pod pogojem, da zmaga cesarjeve čete.

Zanimivo je opazovati, kako se v negu-ševi deželi stopnjuje mržnja proti Evropcem. Poglavarji posameznih plemen so izjavili, da bodo v trenutku vojne izbruhali polovili vse belokožce in jih pokali. Značilno je tudi to, da zbirajo povsod velike množice kačjega strupa. Z njim hočejo otrovati studence in vodnjake, ki jih bo morala zapustiti abesinska armada so. vrazniku.

— Hladna jeser že prihaja —

Ko boste izbirali oblačila za jesen, vedite, da boste kupili plašče, suknjiče, površnike, hubertus plašče, dalje obleke in blago za obleke kakor tudi obleke za šolarje najcenejše pri

DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA

A NEKDOTA

Na razstavi pohištva v Pragi se je prezident Masaryk posebno zanimal za naslonjače in fotelje. Vsi so mislili, da si hoče kupiti kak stol, on pa jih je poučil:

»Ti mizarski mojstri so čisto kaj čudni ljudje. Vse delajo le za oko, medtem pa je fotelji določen za popolnoma drug del telesa«.

VS AK DAN ENA

Lastnik avtomobila, ki so mu poklonili otroški voziček. (Vart Hemc)

Spominjajte se CMD!

V obehlesem okrožju blizu Bratislave v Nemčiji je neka krava na paši nenadoma pobesnela. Preskočila je plot pašnika in se lotila nekega kolesarja, ki ga je podrla na tla, nato pa je zbežljala na polje, kjer je podrla nekega kmeta. Kmetje, videli, kaj počenja žival, so šli nad kravo z gorjčami, v tem pa je že pristopil lastnik krave in prosil, naj ne bijo živali. V zahvalo se je zdaj žival zapodila proti njemu in ga hotela nabosti na roge. Jedra so ga rešili, da ni storil žalostne smrti. Ko so žival naposled ukrotili in jo zvezali z verigami, so morali odpeljati v bolnišnico. Vo štiri osebe, ki jih je pobesnela krava ranila v napadu divjosti.

Sinja barva proti tigrom

V eksperimentalnem zavodu v Bombaju so napravili poskuse, ki so imeli namen pojasniti vprašanje, katere barve se najbolj bojijo zveri. Dognali so, da je sinja barva tista, ki najbolj plaši tigra in še nekatere druge zveri mačjega rodu. Zaradi tega bodo oblastva v Indiji priporočila prebivalstvu, ki živi v krajih, kjer se večkrat pojavljajo tigri, naj preplekša hiše in stavbe od zunaj z nebesno sinjo barvo. S tem se bodo ljudje zavarovali pred napadi tigrov.

Koniec ruskih ločitev na brzo roko

Svet ljudskih komisarjev v Moskvi se je te dni bavil z vprašanjem odprave določb o razdiranju zakonov na brzo roko in je sklenil, da se bodo zakoni v bodoče ločevati šele potem, ko bosta pristala na to oba zakonca in bo rešeno tudi vprašanje alimentacij. Istočasno je ruska vlada uveljavila nove določbe o podpiranju otrok iz ločenih zakonov. Te določbe je predlagal zavod za vzgojo otrok in mladine.

ALI VASE ZDRAVJE

IN PRIJETEN OBCUTEK

NI VREDNO 700.— DIN ?

Od 25. avgusta dalje Vas stane 10dnevno bivanje v Radencih Din 700.—. Vse vračunano! Stanovanje, hrana, vse takse, dneva kopal v znameniti zdravilni vodi »RADENSKA«, zdravniški pregled, analiza seči, postrežba.

Srce, ledvice, živci, ženske motnje, skleroza, nervoza, obča in spolna slabost. Po 7 dneh brezplačni povratek z železnico. Potrdilo se mora vzeti pri odhodni postaji. Vsa navodila in informacije daje radevolje: KOPALISČE

SLATINA RADENCI

Ogromna glava čez pol neba

Skrivnosten svetlobni fenomen ob sicilski obali

Italijanski listi poročajo o čudnih svetlobnih fenomenih, ki se pojavljajo že nekaj časa v okolici vasi Cardiglia ob južni sicilski obali.

Kmetje pripovedujejo, da nastaja ob vzhodnem robu morja, ko je sonce že zašlo, rumen trak, ki je podoben najprvo tistemu, s katerim se napoveduje južni veter. V pol ure se ta svetlobni pas razširi preko polovice brezoblačnega neba in dobi obliko ogromne, z gosto dlako porasle in s šlemom pokrite glave. Prikazen je nad vse jasna in vsak otrok spozna v njej obliko glave. Pri tem seveda ne gre za kakšno oblačno tvorbo, temveč je nebo, kakor rečeno,

popolnoma čisto in kakor zaslon, ki odseva na mogočnem ozadju projekcijo neke slike.

Prikazen se pojavi dvakrat, trikrat na teden skoro točno ob isti uri, to je pol ure po solnčnem zahodu, in traja na višku kakšnih dvajset minut, nakar izgine kmalu v nič. Prvič jo je videla baie neka kmetica ob začetku avgusta. Prestrašila se je in s krikom stekla domov. Ljudje so isto tako prestrašeni, ker menijo v svojem praznovanju, da jim prikazen napoveduje težke naravne katastrofe. Med tem se je organizirala ekspedicija znanstvenikov, ki opazuje v vasi fenomen in mu skuša najti znanstveno razlago.

Blokirana Somalija

Angleška indijska mornarica na otoku Mavriciju

Ob istem času, ko prihajajo z vseh važnih strateških postojank Sredozemskega morja vesti, kako Anglija utrjuje svoje ondotne pozicije, je presenetila svet še ena vojaška senzacija Velike Britanije. Britsko mornariško poveljstvo je poslalo večje število svojih vojnih ladij, ki pripadajo indijski mornarici, na otok Mavricij, ki leži na vzhodu francoskega Madagaskarja. Mavricij pripada skupno z angleškim Rodriguezom in francoskim Reunionom otoški skupini Maskarenov. Zaradi svoje močno razčlenjene obale, ki vsebuje dve izborni naravni pristanišči, je Mavricij važno pomorsko oporišče na morski poti proti Vzhodni Indiji.

Če bi Italiji v primeru italijansko-abesinske vojne Angleži odrezali možnost transportov skozi Sueski prekop, bi ji še vedno ostala odprta morska pot okoli Afrike. Seveda bi takšna vožnja trajala dva do tri tedne, toda bila bi še boljše kakor nič.

Anglija pa je zdaj zasidrala svoje vojne

ladje v Portu Louisa in poskrbela tudi za to, da bo imela na morju budno nadzorstvo tja do Sešelov. Z drugimi besedami, svojo blokado v Sredozemskem morju je izpopolnila še z blokado Italijanske Somalije. S tem je zaprla klesče, ki naj zadušijo italijansko ekspanzivno politiko, katera ni Veliki Britaniji prav nič všeč. Veliko vprašanje pa je, kako bo Italija reagirala na to vojaško potezo Anglije, ki ne privoščiti Mussoliniju malo prostora na soncu, čeprav vidi, da so italijanske zahteve po Afriki povsem utemeljene.

Kellogg odstopa od mednarodnega razsodišča v Haagu

Ameriški član mednarodnega razsodišča v Haagu Kellogg je poslal predsedniku stalnega mednarodnega razsodišča pismo, v katerem ga prosi, naj ga odveže dolžnosti članstva te ustanove, ker je že 80. let star in ne more več prisostvovati sestankom odlične institucije.

Velike vojaške vaje na Angleškem

Angleški vojak pri mitraljaci opemaša glas svoje naprave s ragljo, da bi s tem odvrgel pozornost nasprotnika od strojnice

